

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет оборони України імені Івана Черняховського
Освітня програма	37116 Освітні, педагогічні науки
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет оборони України імені Івана Черняховського
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37116
Назва ОП	Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Литвинов Андрій Сергійович, Назаренко Олександра Євгеніївна, Лагодинський Олександр Сергійович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	09.06.2021 р. – 11.06.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://nuou.org.ua/assets/documents/vid1-011-2021.pdf>

Програма візиту експертної групи <https://nuou.org.ua/assets/documents/acr-os-nau-1-2.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма (ОНП) у галузі 01 «Освіта/Педагогіка» за спеціальністю «011 Освітні, педагогічні науки», що підлягала акредитації, критеріям акредитації відповідає. Програма спрямована на формування компетентностей, необхідних для підготовки висококваліфікованих, конкурентоздатних, інтегрованих в європейський і світовий науково-освітній простір фахівців – компетентних науково-педагогічних працівників (НПП) та науковців-дослідників системи військової освіти. До розроблення ОНП були широко залучені роботодавці, академічна спільнота та здобувачі вищої освіти. Опитування стейкхолдерів підтвердили ефективність реалізації ОНП та її унікальність у порівнянні з подібними освітньо-науковими програмами, що досягаються завдяки чіткій кореляції цілей ОНП та програмних результатів навчання із сучасними тенденціями розвитку спеціальності та потребами ЗСУ; високому рівню поєднання навчання і досліджень; потужній навчально-матеріальній базі та висококваліфікованим НПП ЗВО, які є провідними науковцями в галузі військової педагогіки. Разом з цим, перспективами розвитку й удосконалення ОНП є створення постійно діючого органу для координації роботи стейкхолдерів щодо визначення цілей та програмних результатів навчання; надання можливості навчання за ОНП здобувачам із числа цивільного персоналу ЗСУ, зокрема за заочною формою; доповнення змісту освітніх компонентів ОНП питаннями зарубіжної педагогіки та досвідом освітньої діяльності у ВВНЗ провідних країн НАТО; розширення баз практики, передусім за рахунок співпраці з ВВНЗ та науково-дослідними установами інших силових структур; активізація заходів інтернаціоналізації навчання.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Сильні сторони: чітка кореляція цілей ОНП та програмних результатів навчання із сучасними тенденціями розвитку спеціальності та потребами ЗСУ; широкі можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів; можливість використання потужної навчально-матеріальної бази для реалізації ОНП; високий рівень поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП; дострокове завершення навчання та захист багатьма здобувачами своїх дисертацій. Позитивні практики: організація систематичного й цілеспрямованого анкетування здобувачів щодо різних аспектів освітньо-наукового процесу і задоволеності їх навчанням за ОНП; ефективна система організації та забезпечення самостійної роботи, яка передбачає широке використання навчально-матеріальної бази та активне залучення НПП; регулярне оновлення змісту із врахуванням актуального досвіду участі НПП в ООС (АТО).

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Слабкі сторони: неупорядкованість процедури залучення стейкхолдерів до визначення цілей та програмних результатів навчання; обмеженість можливостей здобувачів проходити практику поза межами ВВНЗ МОУ; нерівномірний доступ здобувачів до двох видів практики (педагогічної та науково-дослідної), а також відсутність практики у здобувачів із попереднім досвідом педагогічної та науково-дослідної роботи; обмеженість доступу до програми цивільних працівників ЗСУ, які займаються проблемами військової педагогіки; не врахування в освітніх компонентах програми проблем освітньої діяльності зарубіжних ВВНЗ. Рекомендації: розглянути можливість створення певних органів, які б координували роботу стейкхолдерів з визначення цілей та програмних результатів навчання; надати можливість ад'юнктам проходити практику у ВВНЗ та науково-дослідних установах інших силових відомств; надати рівний доступ усім здобувачам, незалежно від їх майбутніх посад та попереднього досвіду, до педагогічної та науково-дослідної практик; розглянути можливість реалізації програми за заочною формою, зокрема для цивільних працівників ЗСУ; доповнити зміст ОНП розглядом проблем освітньої діяльності зарубіжних ВВНЗ.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі освітньо-наукової програми (ОНП) за спеціальністю «011 Освітні, педагогічні науки» полягають у підготовці висококваліфікованих, конкурентоздатних, інтегрованих в європейський і світовий науково-освітній простір

фахівців – компетентних науково-педагогічних працівників (НПП) та науковців-дослідників системи військової освіти, які оволоділи сучасною методологією наукової і науково-педагогічної діяльності, сформулювали необхідні для успішного реалізації основні службові функції, суб'єктні та професійно важливі якості, проявили здатність самостійно розв'язувати складні проблемні ситуації та завдання в освітній і науковій сфері, а також провели і здійснили прилюдний захист власних наукових досліджень з актуальних наукових завдань, що мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення в педагогічній науці. Цілі ОНП сформульовані чітко та повною мірою відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти (ЗВО), що полягають у «задоволенні потреб складових сектору безпеки і оборони України, у першу чергу Міністерства оборони і Збройних Сил України, в лідерах з широким інтелектуальним горизонтом» (Стратегія Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського (НУОУ) на період до 2025 року (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nduu-strategy-2025.pdf>). Пріоритетом ОНП є професійний і суб'єктний розвиток здобувачів, їх самореалізація й самоактуалізація в науково-педагогічній і дослідницькій діяльності з метою вирішення актуальних педагогічних проблем Збройних сил України (ЗСУ) та системи військової освіти та науки.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Визначення цілей і програмних результатів навчання здійснювалось з урахуванням позицій і потреб стейкхолдерів, що підтверджується аналізом опитувань фокус-груп здобувачів вищої освіти (у тому числі анкет), випускників, роботодавців. Так, для врахування інтересів здобувачів вищої освіти проводилися зустрічі з ними, періодичні заслуховування та розгляди пропозицій під час засідань структурних підрозділів НУОУ. Зокрема, у 2021 році за пропозицією здобувачів було введено навчальні дисципліни «Методологія і методика педагогічних досліджень», «Методологія та теорія загальної та професійної педагогіки», «Методологія і методика підготовки і захисту дисертаційної роботи». Під час зустрічі НПП НУОУ з роботодавцями повною мірою враховувалися їх інтереси. Зокрема, у 2021 році за ініціативи роботодавців ОНП було додано ОК 8 «Професійно-педагогічна компетентність науково-педагогічного та наукового працівника». Врахування інтересів академічної спільноти відбувалося шляхом опрацювання та узагальнення їх рекомендацій, які надані під час офіційного оприлюднення проекту ОНП на сайті НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/project-osvitno-naukova-programa-za-spec-011.pdf>). Так, на основі пропозицій академічної спільноти було розроблено «Положення про підготовку здобувачів освіти на третьому освітньо-кваліфікаційному рівні» (<https://nuou.org.ua/assets/documents/project-polozhennia-pidgotovky-zdobuvachiv-na-tretiomu-rivni.pdf>). Разом з цим, слід відзначити, що процес залучення стейкхолдерів до визначення цілей ОНП та програмних результатів навчання потребує певного упорядкування. Існує необхідність створення органу, який би на постійній основі давав можливість залучення стейкхолдерів до внесення пропозицій щодо визначення цілей і програмних результатів навчання (наприклад, рада стейкхолдерів).

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Опитування фокус-груп здобувачів, випускників та роботодавців підтверджують, що цілі ОНП та програмні результати навчання визначені з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, потреб замовника, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм в рамках спеціальності та галузевого контексту. Регіональний контекст не відіграє вагому роль для функціонування ОНП, адже програма призначена для підготовки фахівців сектору безпеки й оборони та не залежать від регіональних особливостей. В ОНП враховані такі тенденції, як: глобалізація, зростання академічної мобільності, залучення інновацій, поширення дистанційної освіти, підвищення академічного статусу педагогічної освіти, студентоцентрованість. Тенденції розвитку спеціальності постійно доповнюються новими надбаннями. Вони обговорюються на методичних семінарах кафедр, вчених радах НУОУ (<https://nuou.org.ua/nauka/doktorantam-adyunktam.html>; <https://nuou.org.ua/assets/documents/nr1-011-2021.pdf>). Дискусійні положення обговорюються в ході конференцій (<https://nuou.org.ua/nauka/confi/>). В ОНП також враховано досвід подібних програм вітчизняних (Національна академія педагогічних наук України, Київський університет ім. Б. Грінченка, Житомирський державний університет імені Івана Франка та ін.) і зарубіжних ЗВО (Академія освіти університету імені Вітаутаса Великого (Литва), Державний університет фізичного виховання і спорту (Молдова), Університет фізичної культури (Угорщина) (<https://nuou.org.ua/u/ms.html>), а саме такі аспекти: формування професійної компетентності з урахуванням гендерних і психологічних особливостей майбутнього викладача та науковця, механізмів мотивування здобувачів; формування суб'єкта наукової та науково-педагогічної діяльності, здатного працювати як в міжнародному контексті, так і з основних потреб ЗСУ; суб'єктність як один із компонентів професійної компетентності майбутнього викладача ЗВО. Слід відзначити, що в ОНП враховано досвід плідної міжнародної співпраці НУОУ в рамках програми «Удосконалення військової освіти (DEEP)» щодо приведення освіти до стандартів НАТО, що повною мірою відповідає цілям і завданням оборонної реформи, яка триває в Україні, та Стратегії НУОУ на період до 2025 року (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nduu-strategy-2025.pdf>; <https://nuou.org.ua/u/news/pdbito-pdsumki-dyalnost-v-ramkah-programi-deep-za-2020-2021-roki-%E2%80%93-u.html>). Проте, існує необхідність більш тісної взаємодії НУОУ із вітчизняними вищими військовими навчальними закладами (ВВНЗ), зокрема інших силових структур (Державної прикордонної служби України, Міністерства внутрішніх справ України та ін.), а також аналогічними зарубіжними ВВНЗ з метою врахування їхнього досвіду в цій ОНП.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю «011 Освітні, педагогічні науки» відсутній. Визначені ОНП програмні результати навчання відповідають Національній рамці кваліфікацій для 8 кваліфікаційного рівня та третього циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти. Так, в ОНП реалізовано формування інтегральної компетентності майбутнього дослідника, зміст якої відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій й повною мірою забезпечує «здатність особи розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог». Крім цього, програмні результати навчання ОНП відповідають змісту 8 кваліфікаційного рівня Національної рамки кваліфікацій щодо знань, а саме: ОНП забезпечує «спеціалізовані концептуальні знання, що містять сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень; умінь і навичок: спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур, здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності; відповідальності й автономії: управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів, відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів». Досягненню інтегральної компетентності та отриманню спеціалізованих концептуальних знань здобувачів сприяють усі освітні компоненти ОНП.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Сильні сторони: ОНП є єдиною в Україні й забезпечує унікальність підготовки фахівців для вирішення актуальних педагогічних проблем ЗСУ та системи військової освіти та науки; цілі ОНП та програмні результати навчання чітко корелюють із сучасними тенденціями розвитку спеціальності та потребами ЗСУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони: процес залучення стейкхолдерів до визначення цілей ОНП та програмних результатів навчання потребує удосконалення; не досить активним є врахування в ОНП досвіду аналогічних вітчизняних та зарубіжних ВВНЗ. Рекомендації: створити алгоритм залучення стейкхолдерів до визначення цілей ОНП та програмних результатів навчання на постійній основі, наприклад, шляхом створення такого органу, як рада стейкхолдерів; активізувати взаємодію із іншими вітчизняними ВВНЗ (Державної прикордонної служби України, Міністерства внутрішніх справ України та інших силових структур), а також аналогічними зарубіжними ВВНЗ задля врахування їхнього досвіду в ОНП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОНП та практика її реалізації загалом відповідає визначеному критерію. Програма є унікальною в підготовці військового педагога-дослідника. Цілі та програмні результати навчання за ОНП повною мірою відповідають тенденціям розвитку спеціальності та потребам замовника. Проте, певне обмеження функціонування програми здійснюють фактори, пов'язані з неупорядкованістю процедури залучення стейкхолдерів до визначення цілей ОНП та програмних результатів навчання. Крім цього, ОНП потребує ширшого врахування досвіду вітчизняних ВВНЗ, зокрема інших силових структур, та аналогічних зарубіжних ВВНЗ, у зв'язку з чим необхідно активізувати взаємодію з такими ВВНЗ. Вищезазначені слабкі сторони не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання, проте їх усунення сприяло б значному покращенню функціонування ОНП за критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Аналіз змісту ОНП та навчального плану підтверджує, що обсяг ОНП складає 40 кредитів ЄКТС. Це відповідає Закону України «Про вищу освіту» (відповідно до розділу II статті 5 обсяг ОНП підготовки доктора філософії становить 30-60 кредитів ЄКТС). Термін навчання за ОНП становить 4 роки, що відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження. Обсяг освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, визначених рівнем вищої світи, складає 30 кредитів ЄКТС. Обсяг, що відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти відповідає необхідним вимогам і складає 10 кредитів ЄКТС (25%).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОНП реалізується за навчальним планом для очної форми навчання. Вона має, в основному, логічну структуру та містить профіль програми в якому зазначено загальна інформація, визначена мета програми, її характеристика, придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, викладання та оцінювання, перелічені програмні компетентності та результати навчання, ресурсне забезпечення реалізації програми та академічна мобільність, перелічені освітні компоненти та представлена структурно-логічна схема їх вивчення, визначені форми атестації здобувачів вищої освіти та наведена матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам програми. Аналіз структурно-логічної схеми ОНП підтверджує, що всі компоненти, включені до неї, дозволяють досягти цілей та програмних результатів навчання. Досить логічним є те, що на початковому етапі навчання ад'юнкти оволодівають загальнонауковими (філософськими) компетентностями. Це реалізується такими обов'язковими освітніми компонентами, як «Філософія та методологія науки» та «Методологія та теорія загальної та професійної педагогіки». В подальшому, здобувачі набувають універсальних навичок дослідника, вивчаючи «Методологію, теорію і технологію педагогічного дослідження», а також «Застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності». Важливим на цьому етапі є формування іншомовної комунікативної компетентності шляхом вивчення «Іноземної мови в науковій діяльності». Ці освітні компоненти взаємодоповнюють один одного, дозволяють ад'юнктам правильно сформулювати тему свого дисертаційного дослідження, визначити наукове завдання та дослідницькі цілі, здійснювати цілеспрямований аналіз наукової літератури, у тому числі іноземною мовою, активно апробувати результати своїх досліджень у наукових статтях і тезах доповідей на наукових конференціях, включаючи міжнародні. На наступному етапі навчання за ОНП, здобувачі отримують глибинні знання зі спеціальності, чому сприяють такі обов'язкові освітні компоненти, як «Історія української педагогіки та педагогічної думки», «Психологія наукової та науково-педагогічної діяльності», «Професійно-педагогічна компетентність науково-педагогічного та наукового працівника». Поряд із обов'язковими компонентами, здобувачі мають низку дисциплін за вибором, які суттєво доповнюють зміст ОНП питаннями, які стосуються конкретно проблематики дисертаційних досліджень здобувачів. У цілому, зміст освітньої та наукової складової ОНП тісно переплетені між собою. Так, освітній компонент, фактично, дає ад'юнктам інструменти, які вони можуть реалізувати у проведенні своїх дисертаційних досліджень. При цьому, педагогічна та науково-дослідна практики забезпечують закріплення здобутих компетентностей. Слід позитивно відзначити, що для забезпечення викладання багатьох освітніх компонентів ОНП використовується актуальна література (підручники, навчальні посібники) авторів, які викладають ці курси в університеті (Ягупов В.В., Свистун В.І. та ін.).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

У цілому, зміст ОНП відповідає предметній області за спеціальністю «011 Освітні, педагогічні науки», об'єктом якої є освіта в усіх аспектах її прояву; спостереження; реєстрування й описування сучасних загальних тенденцій і закономірностей розвитку освіти; формулювання гіпотез у вигляді теорій і моделей, які описують процеси функціонування та розвитку освіти; їх експериментальна перевірка й спростування. Це в повній мірі дозволяє здійснювати якісну підготовку висококваліфікованих і конкурентоздатних науково-педагогічних і наукових працівників для ВВНЗ і наукових установ Міністерства оборони України (МОУ). Аналіз змісту ОНП, а також опитування фокус-груп стейкхолдерів підтверджує, що програма досить вдало поєднує в собі освітню, наукову складові й педагогічну (наукову) практику. Зміст ОНП в повній мірі реалізується в обов'язкових та вибіркових освітніх компонентах. Назви освітніх компонентів та їх змістовне наповнення обумовлені змістом програмних компетентностей та програмних результатів навчання. Протягом 1-2 семестрів навчання здобувачі опановують освітні компоненти, які закладають основи формування їх як майбутніх дослідників, тобто ад'юнкти оволодівають загальнонауковими (філософськими) компетентностями («Філософія та методологія науки», «Методологія, теорія і технологія педагогічного дослідження», «Застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності», «Методологія та теорія загальної та професійної педагогіки», «Історія української педагогіки та педагогічної

думки», «Психологія наукової і науково-педагогічної діяльності»). 3-4 семестри навчання передбачають набуття здобувачами універсальних навичок дослідника та здобуття глибинних знань зі спеціальності, що забезпечується продовженням вивчення таких обов'язкових освітніх компонентів, а також низкою дисциплін за вибором. Паралельно з освітньою складовою ОНП забезпечує можливості здобувачів здійснювати дисертаційні дослідження та проходити педагогічну та наукову практику. Слід відзначити, що велика увага приділяється формуванню у здобувачів іншомовної компетентності. Разом з цим, аналіз змісту ОНП показує, що назви обов'язкових освітніх компонентів слід більше наблизити до проблем військової педагогіки. Окрім цього, зміст обов'язкових освітніх компонентів необхідно доповнити вивченням не тільки вітчизняних педагогічних проблем, але й проблем військової педагогіки у ВВНЗ провідних зарубіжних країн, зокрема провідних країн НАТО. Не зовсім вмотивованим видається відсутність (скорочення термінів за рішенням кафедри) можливості проходження практики здобувачами, які вже мають досвід викладацької чи науково-дослідної роботи, адже сучасна практика викладання стрімко розвивається, а досвід без практики швидко втрачається. Також, було б більш коректно, якби ОНП забезпечувала рівний доступ здобувачів як до педагогічної, так і наукової практики, адже її метою визначено підготовку науково-педагогічного працівника та науковця-дослідника системи військової освіти в одній особі.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Під час зустрічей із різними категоріями стейкхолдерів було з'ясовано, що здобувачі освіти мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію шляхом вільного вибору навчальних дисциплін. Вибір дисциплін здійснюється через проходження здобувачами процедури орієнтаційних занять, ознайомлення із силабусами (<https://nuou.org.ua/nauka/sylabusy-disciplin.html>), узгодження навчально-методичних матеріалів дисциплін за вибором із темами дисертацій, консультації із науковими керівниками та внесення їх до індивідуального навчального плану. Здобувачі подають рапорти із зазначенням тих освітніх компонентів, які бажають обрати для вивчення. Аналіз переліку дисциплін за вибором свідчить, що вони забезпечують розгляд актуальних питань військової педагогіки, навчання й виховання особового складу ЗСУ. Дисципліни за вибором допомагають здобувачам краще оволодіти специфікою проведення своїх дисертаційних досліджень. Крім цього, здобувачі відпрацьовують індивідуальні навчальні плани та індивідуальні плани наукової роботи, які погоджуються з науковими керівниками, обговорюються на засіданнях кафедри й затверджуються вченою радою університету. Також у кожного здобувача є можливість корегування індивідуального навчального плану за погодженням зі своїм науковим керівником (наприклад, ад'юнкта Кива В.Ю. затвердив тему дисертаційного дослідження (протокол вченої ради НУОУ № 12 від 31 жовтня 2018 року), але в ході роботи над нею та в процесі її координації в бюро Міжвідомчої ради з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки, психології змінив її, що було юридично закріплено рішенням вченої ради НУОУ (протокол № 5 від 23 травня 2019 року). Крім того, здобувачі мають можливість самостійного вибору теми дисертаційного дослідження із погодженням із зацікавленими структурними підрозділами МОУ та Генерального штабу ЗСУ через систему офіційного запиту. Здобувачі можуть уточнювати теми своїх дисертаційних досліджень та змінювати наукових керівників (наприклад, у зв'язку із службовою необхідністю відповідно до рішення вченої ради НУОУ від 25 травня 2020 р, протокол № 5, було змінено наукового керівника дисертаційного дослідження ад'юнкта Костіва С.Ф.) Разом з цим, видається необхідним прописати процедуру вибору дисциплін у Положенні про організацію освітнього процесу у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП та навчальний план передбачають проведення практичних занять (18 кредитів ЄКТС) та педагогічної практики (4 кредити ЄКТС). Співвідношення між теорією і практикою становить 18% до 82%. Аналіз робочих програм навчальних дисциплін дозволив визначити, що переважна кількість освітніх компонентів є практикоорієнтованою завдяки вдалому поєднанню традиційних та інноваційних методів їх викладання. Реалізація цих освітніх компонентів дозволяє здобувачам набувати компетентностей, необхідних для подальшої науково-педагогічної та дослідницької роботи, а саме: успішно реалізовувати посадові компетенції суб'єктів науково-педагогічної діяльності в ВВНЗ та науково-дослідницької діяльності в ВВНЗ і наукових установах. Проходження практики здобувачами регулюється відповідними наказами начальника НУОУ. Здобувачі проходять або педагогічну, або наукову практику, в основному на базі НУОУ та інших ВВНЗ МОУ. Практика дозволяє здобувачам виконувати такі завдання: розроблення навчально-методичних матеріалів; проведення різних видів навчальних занять; участь у методичній роботі кафедри. Разом з цим, ЕГ зауважує на необхідності суттєвого розширення бази практики, передусім за рахунок ВВНЗ інших силових структур.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз змісту ОНП засвідчує, що програма спрямована на набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), які відповідають заявленим цілям. Це забезпечує цикл таких освітніх компонентів: «Методологія, теорія

і технологія педагогічного дослідження»; «Психологія наукової та науково-педагогічної діяльності»; «Педагогічна риторика і культура педагогічного спілкування»; «Особливості методики викладання у вищій військовій школі», «Психологія педагогічного спілкування». Тематика цих освітніх компонентів безпосередньо формує у здобувачів такі соціальні навички, як: робота в команді; етикет професійного спілкування; здатність приймати виважені рішення; комунікативність; адаптивність, бажання і спроможність змінюватися; прагнення до саморозвитку та навчання протягом життя; дотримання в професійній діяльності високих морально-етичних принципів. Ці навички є надзвичайно необхідними для формування майбутнього дослідника. Опитування фокус-групи здобувачів підтверджує, що в університеті застосовуються сучасні активні методи навчання, які сприяють розвитку у здобувачів соціальних навичок. Слід відзначити, що в ході вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова в науковій діяльності» здобувачі опановують необхідні іншомовні мовленнєві уміння і навички, які необхідні їм як майбутнім дослідникам для роботи на міжнародному рівні. Цьому сприяє потужна навчально-матеріальна база НУОУ та висококваліфіковані НПП навчально-наукового центру іноземних мов.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю «011 Освітні, педагогічні науки» відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

За результатами опитування фокус-груп здобувачів вищої освіти та НПП було встановлено, що обсяг завдань на самостійну підготовку є виваженим та дозволяє в повній мірі опрацювати навчальний матеріал. Співвідношення аудиторної і самостійної роботи є збалансованим і дозволяє досягати цілей та програмних результатів навчання. Розрахунок регулюється наказом МОУ від 20.07.2015 № 346 і передбачає тривалість робочого дня здобувача освіти 9 навчальних годин, з них – 6 навчальних годин аудиторних занять, 3 навчальні години самостійної підготовки. Також, відзначено належний рівень організації самостійної роботи з широким використанням навчально-матеріальної бази НУОУ. При цьому, НПП беруть активну участь у цьому процесі.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

У зв'язку із особливістю організації освітнього процесу у ВВНЗ, зумовленою проходженням військової служби здобувачів вищої освіти, підготовка за дуальною формою освіти за ОНП не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сильні сторони: не зважаючи на особливості організації освітньої діяльності у НУОУ як ВВНЗ, ОНП забезпечує досить широкі можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти; тематика освітніх компонентів забезпечує розвиток у здобувачів соціальних навичок (soft skills) шляхом застосування сучасних методів інтерактивного навчання; викладачі багатьох освітніх компонентів ОНП використовують актуальну літературу (підручники, навчальні посібники) свого авторства (Ягупов В.В., Свистун В.І. та ін.); зміст навчальної дисципліни «Іноземна мова в науковій діяльності» забезпечує високий рівень опанування здобувачами іншомовних мовленнєвих умінь й навичок, необхідних для ефективної роботи у міжнародному військово-науковому середовищі, що є можливим завдяки потужній навчально-матеріальній базі та висококваліфікованим НПП навчально-наукового центру іноземних мов; Позитивна практика: в НУОУ впроваджено ефективну систему організації та забезпечення організації самостійної роботи, яка передбачає широке використанням навчально-матеріальної бази та активне залучення НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони: база проходження здобувачами практики дещо обмежена (НУОУ та ВВНЗ МОУ); процедура вибору дисциплін не прописана в керівних документах з організації освітнього процесу в НУОУ; назви обов'язкових освітніх компонентів ОНП потребують більшого відображення проблем військової педагогіки; зміст обов'язкових освітніх компонентів потребує доповнення вивченням проблем військової педагогіки та досвіду освітньої діяльності у ВВНЗ провідних зарубіжних країн, зокрема провідних країн НАТО; з огляду на стрімкий розвиток науки, не зовсім

вмотивованим є відсутність (скорочення термінів за рішенням кафедри) можливості проходження практики здобувачами, які вже мають досвід викладацької чи науково-дослідної роботи; здобувачі за ОНП проходять або педагогічну, або наукову практики, що не в повній мірі відображає цілі підготовки НПП та науковця-дослідника системи військової освіти в одній особі. Рекомендації: розширити базу проходження практики, передусім за рахунок ВВНЗ інших силових структур (Державної прикордонної служби України, Міністерства внутрішніх справ та ін.). прописати процедуру вибору дисциплін здобувачами у Положенні про організацію освітнього процесу в НУОУ; обов'язкові освітні компоненти ОНП більш наблизити до проблем військової педагогіки, та відобразити це в їх назвах (наприклад, не «Методологія, теорія і технологія педагогічного дослідження», а «Методологія, теорія і технологія військово-педагогічного дослідження»; не «Методологія та теорія загальної та професійної педагогіки», а «Методологія та теорія загальної та військової педагогіки»), що ще більше б підкреслювало унікальність ОНП; доповнити зміст обов'язкових освітніх компонентів вивченням проблем військової педагогіки та досвіду освітньої діяльності у ВВНЗ провідних зарубіжних країн, зокрема провідних країн НАТО; надати здобувачам можливість рівного доступу як до педагогічної, так і наукової практики, незалежно від їх попереднього досвіду, що більш повно відображало б цілі підготовки за ОНП.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Структура, зміст, наповнення ОНП відповідає сучасним вимогам щодо підготовки фахівців спеціальності «011 Освітні, педагогічні науки». ОНП забезпечує широкі можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів, їх соціальних навичок та іншомовних мовленнєвих умінь й навичок. Разом з цим, такі слабкі сторони програми, як обмеженість бази практики, відсутність юридичного закріплення у документах, які регулюють освітній процес у НУОУ, процедури вибору дисциплін, відсутність (скорочення термінів) можливості проходження практики здобувачами, які вже мають досвід викладацької чи науково-дослідної роботи, а також неповне відображення у назвах освітніх компонентів проблем військової педагогіки дещо знижують якість програми. Разом з цим, виявлені під час акредитаційної експертизи слабкі сторони за Критерієм 2, не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання. Траєкторія вдосконалення ОНП, яка запропонована, є досяжною. Враховуючи викладене вище, ОНП за критерієм 2 відповідає рівню В.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

На офіційному веб-сайті НУОУ розміщено всі необхідні документи, які регулюють питання вступу на ОНП. Ознайомившись з Правилами прийому (<https://nuou.org.ua/assets/documents/pravila-priyomu-2021.pdf>), Правилами прийому на навчання для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук (<https://nuou.org.ua/assets/documents/prav-pr-doctor-2021.pdf>), а також Програмами вступних випробувань (<https://nuou.org.ua/assets/documents/prg-vstup-doctor-2021.pdf>) ЕГ може констатувати, що ці документи є чіткими за своєю структурою, змістовно зрозумілими та доступними. Вони не містять жодних дискримінаційних положень і розроблені відповідно до особливостей ОНП. У Правилах прийому зазначена вся необхідна інформація стосовно фінансування, строків прийому рапортів і документів, відбору вступників, вступних випробувань та зарахування на навчання. Також викладена інформація щодо вступних випробувань. Вступні випробування включають питання в обсязі стандарту вищої освіти магістра з відповідної спеціальності. Розміщена інформація про те, що вступник має право, за наявності відповідного сертифікату про знання іноземної мови, зарахувати складання цього випробування. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом. Експерти дійшли висновку, що Правила прийому ЗВО відповідають Закону України «Про освіту» та Закону України «Про вищу освіту».

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вступ до ад'юнктури за ОНП визначається Правилами прийому на навчання для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук (<https://nuou.org.ua/assets/documents/prav-pr-doctor-2021.pdf>) і Програмою вступних випробувань (<https://nuou.org.ua/assets/documents/prg-vstup-doctor-2021.pdf>). Згідно з Правилами прийому до ад'юнктури можуть вступати лише офіцери ЗСУ віком до 45 років, які перебувають на військовій службі, здобули вищу освіту ступеня магістра або спеціаліста, виявили здібності до педагогічної або науково-дослідної роботи та мають досвід служби у військах не менше двох років. Виходячи з того, що НУОУ є ВВНЗ, такі правила прийому є допустимими, не завдають жодних утисків щодо вступників і не суперечать законодавству України.

Прийом на навчання до університету здійснюється за конкурсом. Для перевірки вхідних знань та умінь вступнику необхідно скласти три вступних випробування: філософію, іноземну мову та фахове випробування за спеціальністю «011 Освітні, педагогічні науки». Вступні випробування включають питання в обсязі стандарту вищої освіти магістра з відповідної спеціальності. Випробування з філософії та іноземної мови є спільними для всіх спеціальностей. Іноземну мову вступник складає у формі комплексного тесту, який складається з чотирьох субтестів, націлених на перевірку рівня сформованості мовленнєвої компетентності. Субтести проводяться у такій послідовності: письмо, аудіювання, читання, говоріння. Програма вступного випробування зі спеціальності містить питання з військової педагогіки. Знання вступників оцінюються за результатами відповідей на кожне з питань відповідного розділу за 100-бальною шкалою. Розміщена інформація про можливість оскарження отриманої під час випробувань оцінки. Апеляції за результатами вступних випробувань розглядає апеляційна комісія ЗВО. У Правилах прийому зазначений також порядок нарахування додаткових балів за наукові та службові досягнення. Неодмінною складовою для вступу до ЗВО за ОНП є проходження медичного обстеження. Усю необхідну інформацію, що регулює питання вступу можна знайти на офіційному веб-сайті у відкритому доступі. Разом з цим, варто відзначити, що реалізація ОНП лише за навчальним планом для очної форми навчання дещо обмежує доступ до навчання на ній здобувачів з числа цивільних працівників, які займаються проблемами військової педагогіки. У разі започаткування заочної форми навчання для цивільних працівників до Правил прийому необхідно внести зміни, які стосуються їх прийому на навчання.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У ЗВО немає окремого документа, який визначав би правила визнання результатів навчання ад'юнктів, отриманих в інших закладах освіти та участі в академічній мобільності. Ця процедура регулюється Положенням про організацію освітнього процесу у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), Положенням про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>) та Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення здобувачів вищої військової освіти (<https://nuou.org.ua/assets/documents/pro-pereved-vidrah.pdf>). Під час зустрічі з гарантом та здобувачами вищої освіти за ОНП, ЕГ було повідомлено, що ЗВО може визнавати результати навчання ад'юнкта, отримані в рамках інших програм чи ЗВО. Для цього ад'юнкт повинен звернутися до начальника кафедри з письмовим рапортом, в якому зазначити назву дисципліни або цикл дисциплін та обсяг кредитів. Також до рапорту додається відповідний сертифікат чи диплом, що підтверджує проходження такого навчання. Результати навчання зараховуються здобувачу за умови відповідності результатів навчання освітнім компонентам у порядку визначеному Положенням про організацію освітнього процесу в НУОУ. За результатами зустрічей встановлено, що практики визнання таких результатів за цією ОНП не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Виходячи зі специфіки підготовки здобувачів у НУОУ як ВВНЗ, питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, вирішуються поданням рапорту начальнику кафедри з проханням надати можливість зарахувати результати навчання на підставі відповідного документа, обов'язково з попереднім обговоренням такого питання з викладачем-предметником. ЗВО окремо не прописує процедуру визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, однак керується Положенням про організацію освітнього процесу у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), Положенням про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>) та Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення здобувачів вищої військової освіти (<https://nuou.org.ua/assets/documents/pro-pereved-vidrah.pdf>). В них зазначено, що у разі подання ад'юнктом рапорту з таким проханням, буде створена комісія, яка проведе оцінювання досягнення результату навчання за відповідним компонентом. Клопотання про зарахування результатів неформальної освіти з навчальних дисциплін здобувач подає за 10 робочих днів до початку семестру задля того, щоб у випадку відмови у зарахуванні, він зміг пройти підготовку з відповідної дисципліни в повному обсязі. Після чого буде підготовлений бланк результатів, який оцінюватиме група забезпечення спеціальності. На основі їх висновків у подальшому вчена рада НУОУ приймає рішення про зарахування. Під час зустрічі з ад'юнктами та викладачами, ЕГ було поінформовано, що були поодинокі випадки зарахування певної частини освітнього компоненту, зокрема, в рамках дисципліни «Педагогічна риторика».

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильні сторони: НУОУ має у відкритому та легкому доступі на веб-сайті та освітній дистанційній платформі усі необхідні документи, що регулюють процес вступу на ОНП, які відзначаються чіткістю та лаконічністю викладення інформації про етапи вступної кампанії, зміст вступних випробувань та їх оцінювання. Позитивна практика: у ЗВО створено дієвий механізм перезарахування балів чи результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (подання рапорту ад'юнктом, розгляд відповідною предметною комісією, затвердження результатів рішенням вченої ради).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабкі сторони: навчальним планом для очної форми навчання передбачено навчання на ОНП виключно офіцерського складу, що дещо обмежує доступ до навчання на цій програмі здобувачів з числа цивільних працівників, які займаються проблемами військової педагогіки. Як результат, Правила прийому потребують внесення відповідних змін, що стосуються навчання на програмі цивільних працівників; у внутрішніх документах НУОУ (Положенні про організацію освітнього процесу, Положенні про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, силабусах і робочих програмах навчальних дисциплін) складно знайти інформацію про правила визнання результатів, отриманих у неформальний спосіб. Рекомендації: розглянути можливість внесення до Правил прийому питань прийому на навчання за ОНП цивільних громадян, зокрема працівників ЗСУ за заочною формою; у керівних документах з організації освітнього процесу в НУОУ чітко прописати правила визнання ЗВО результатів навчання, отриманих у неформальний спосіб або в рамках навчання в інших закладах. популяризувати серед ад'юнктів за ОНП навчання у рамках неформальної освіти шляхом доповнення силабусів та робочих програми навчальних дисциплін інформацією про те, які додаткові ресурси (дистанційні курси) могли б бути корисними та доповнили знання ад'юнктів, а також зараховувалися замість окремих освітніх компонентів.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

За результатами роботи, ЕГ не виявила значних порушень чи невідповідностей за критерієм 3. Недоліки не є істотними та можуть бути усунені в короткі терміни. Наявність усіх необхідних документів, які регулюють процес вступу на ОНП, а також існуючий механізм визнання результатів навчання в рамках академічної мобільності чи отриманих у неформальний спосіб дає змогу говорити про те, що ЗВО відповідає визначеним вимогам та створює сприятливі умови для навчання здобувачів вищої освіти. Враховуючи усі сильні сторони та незначні слабкі сторони у контексті критерію 3, ЕГ дійшла висновку, що ОНП відповідає рівню В за критерієм 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Навчання за ОНП в університеті проводиться за очною (денною) формою. Досягнення програмних результатів навчання забезпечується шляхом оптимального поєднання традиційних (лекційні, семінарські, практичні заняття) та інтерактивних форм і методів навчання (індивідуальні завдання, самостійна робота, кейс-технологія, мозковий штурм, робота в малих групах, тестові завдання, рольові та ділові ігри і т.ін.), проходження педагогічної та дослідної практик з урахуванням тем дисертаційних робіт, реалізації контрольних заходів (поточний контроль (опитування, виконання індивідуальних завдань із підготовки частин дисертаційного дослідження); підсумковий контроль (екзамени, диференційований залік); публічний захист результату наукового досягнення у формі дисертації). Зазначені форми і методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених в ОНП цілей та програмних результатів навчання, так як вони забезпечують моделювання реальних квазіпрофесійних завдань, які будуть виконувати майбутні військові педагоги-дослідники на своїх посадах, а також дають можливість здобувачам розв'язувати професійні проблеми в умовах невизначеності та постійної зміни обстановки. Досягненню програмних результатів навчання також сприяє активне застосування мультимедійних засобів та спеціалізованого програмного забезпечення (модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище Moodle; статистичний пакет для соціальних наук (IBM SPSS); Microsoft Office; BigBlueButton). Під час добору форм та методів навчання, а також видів навчальних занять враховується думка усіх стейкхолдерів. Студентоцентрований підхід реалізується, зокрема, шляхом впровадження кращих практик викладання навчальних дисциплін (спецкурсів); застосування новітніх форм і методів; взаємодії та спільної відповідальності усіх учасників освітнього процесу за реалізацію ОНП; забезпечення дотримання свободи слова і творчості; поширення знань та інформації. Рівень задоволеності здобувачів освітнім процесом за ОНП вивчається шляхом проведення опитувань, анкетувань, а також під час

зустрічей командування НУОУ із ад'юнктами, що підтверджується опитуванням фокус-груп здобувачів та НПП, аналізом письмових результатів опитувань і анкетувань здобувачів освіти (у зв'язку зі специфікою підготовки у ЗВО доступ можливий лише з внутрішнього сайту – <https://adl.mil.gov.ua/course/index.php?categoryid=10>). Методи навчання і викладання за ОНП відповідають принципам академічної свободи. Це забезпечується рівним доступом здобувачів до вищої освіти на конкурсних засадах; єдністю процесів навчання, виховання та науково-дослідницької роботи; створенням необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Опитування різних категорій стейкхолдерів засвідчує, що цілі, зміст та очікувані результати навчання, порядок та критерії їх оцінювання обговорюються з ад'юнктами на першому занятті з кожної дисципліни та висвітлюється на платформі дистанційного навчання. Крім того, на веб-сайті НУОУ викладені силабуси усіх освітніх компонентів за ОНП (<https://nuou.org.ua/nauka/sylabusy-disciplin.html>) Здобувачі вищої освіти мають повний доступ (до деяких документів – тільки через внутрішню систему) до навчального плану, робочих програм навчальних дисциплін, силабусів, вказівок щодо процедури підсумкових контрольних заходів, критеріїв оцінювання у межах освітніх компонентів, переліків питань для самостійного вивчення, рекомендацій щодо організації самостійної роботи, навчальних матеріалів до кожного заняття освітніх компонентів тощо. Така інформація оприлюднюється до початку навчання за ОНП на кафедрах, які відповідають за освітні компоненти. Разом з тим, варто зазначити, що доступ до окремих документів можливий виключно через внутрішню систему. Так, на сайті НУОУ, зокрема немає зовнішнього доступу до певних документів, зокрема до робочих програм навчальних дисциплін, що дещо ускладнює можливість ознайомлення з ними поза межами університету.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

НУОУ забезпечує процес поєднання навчання і досліджень під час реалізації основної частини підготовки за ОНП, а саме – дисертаційного дослідження, яке кожен здобувач виконує самостійно. Крім того, вимогою до ад'юнктів є обов'язкова участь у виконанні науково-дослідних робіт, де вони можуть реалізовувати результати своїх дисертаційних досліджень (прикладі науково-дослідних робіт: шифр «Планшет-ФП» (Костів С.Ф., Шостак Р.Г., Кива В.Ю.), шифр «Наполегливість» (Костів С.Ф., Поливанюк В.В., Шостак Р.Г., Кива В.Ю., Беліков І.О.), шифр «Перевірка-Т» (Гришук Ю.В.), шифр «Лідерство» (Карпенко В.С.) Результати науково-дослідних робіт активно впроваджуються в освітній процес університету та інших ВВНЗ. Ад'юнкти також регулярно беруть участь у щорічних науково-практичних (науково-теоретичних) семінарах та конференціях в НУОУ (<https://nuou.org.ua/nauka/confi/>) та в інших ЗВО (наукова конференція «Соціально-психологічні проблеми суспільства», Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського, 16-17 квітня 2021 року; Міжнародна науково-практична конференція «Розуміння маскулінності та гендерної рівності в секторі безпеки України», Національна академія МВС України., 25 березня 2021 року; Міжнародна наукова конференція «Modern scientific challenges and trends» 25 січня 2021, Варшава, Польща та ін.). НУОУ забезпечує можливість ад'юнктів публікувати результати своїх наукових досліджень у фахових виданнях категорії «Б» «Військова освіта» та Віснику НУОУ, виданнях інших вітчизняних та іноземних ЗВО, зокрема Науковому віснику Мукачівського державного університету. Серія «Педагогіка та психологія», Збірнику наукових праць «Педагогічні науки», м. Херсон, Scientific Journal of Polonia University (Республіка Польща) та ін. Процес поєднання навчання і досліджень активно реалізується у ході вивчення таких навчальних дисциплін: «Методологія, теорія і технологія педагогічного дослідження», «Застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності», «Іноземна мова в науковій і науково-педагогічній діяльності», «Методологія і методика підготовки та захисту дисертаційної роботи», «Статистичні методи у психолого-педагогічних дослідженнях», «Психологічні основи конструювання тестових завдань», «Технології та методики дослідження в фізичному вихованні та спорті». Слід відзначити, що викладення матеріалу на цих дисциплінах відбувається на прикладах із дисертаційних досліджень здобувачів. Ад'юнкти активно оволодівають уміннями й навичками опрацювання рекомендованих джерел, наукового пошуку, аналізу, узагальнення наукової інформації, підготовки виступів перед аудиторією, аргументованого відстоювання власної думки.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Аналіз ОНП, а також опитування різних категорій стейкхолдерів, засвідчили, що зміст освітніх компонентів відбувається не рідше одного разу на рік. У 2019 та у 2021 роках відбувся глобальний перегляд з внесенням змін у навчальний план. Основні оновлення змісту передбачають урахування сучасних досягнень у сфері забезпечення військ (сил) та актуального досвіду участі НПП в ООС (АТО) на території Донецької та Луганської областей (у 2019 році змінено обсяг кредитів за складовими окремими компетентностей, тематику дисертаційних робіт окремих здобувачів, а також методику викладання окремих освітніх компонентів ОНП; у 2021 році збільшено кількість дисциплін за вибором ад'юнкта, перероблено зміст практично усіх робочих програм навчальних дисциплін (за ініціативи самих здобувачів), розширено тематику науково-дослідної діяльності здобувачів освіти). Разом з цим,

відзначається не досить активне оновлення змісту освітніх компонентів ОНП за результатами стажувань НПП університету в інших ВВНЗ, зокрема провідних країн НАТО.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОНП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності університету відповідно до Положення про інтернаціоналізацію НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-inter.pdf>). Цей зв'язок реалізується шляхом участі здобувачів та НПП в міжнародних конференціях, написанні колективних монографій (http://stratcom.nuou.org.ua/wp-content/uploads/2021/03/Current_issues_of_military_specialists_training.pdf), публікації результатів наукових досліджень у закордонних наукових виданнях (Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology (ад'юнкти Беліков І.О., Шостак Р.Г.); залучення до заходів академічної мобільності у рамках ERASMUS+ та DEEP UKRAINE Programme та угод (меморандумів, договорів) про співпрацю (<https://nuou.org.ua/nauka/memo-cooperation.html>; <https://nuou.org.ua/u/ms.html>) (ад'юнкту Гришук Ю.В.); забезпечення бібліотекою НУОУ доступу до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, світових електронних бібліотек, баз даних та каталогів: OAPEN, Academic journals, Journals 4 Free, DOAJ, DOAB, OAIster, Springer & Kluwer Academic Journal Searching, InTech, Cogprints, IDEAS, E-BooksDirectory, Economics Working Papers in Oxford, Spring.Link, Scientific.net, MITCogNet, Eastview.com, EconPapers, 12MITOpenCourseWare, Coursera, Open Educational Resources, World lecture project, VideoLectures.Net, OpenYale Courses, Princeton University, Harvard University, Polpred.com. На цей час здобувачі за ОНП не беруть участі в міжнародних програмах обміну, проте ЕГ було запевнено у тому, що такі програми почнуть працювати з наступного навчального року, зокрема із ВВНЗ Норвегії, з якими вже заключні відповідні договори. Разом з цим, потребують активізації такі напрямки інтернаціоналізації навчання, викладання та наукових досліджень: створення спільної дослідницької інфраструктури з закордонними університетами-партнерами; підготовка та публікація спільних наукових і науково-педагогічних праць з дослідниками із зарубіжних університетів-партнерів; розроблення спільно із зарубіжними партнерами інтегрованих курсів та програм обміну здобувачами, а також залучення іноземних НПП до викладання на цій ОНП.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Сильні сторони: навчальні матеріали для освітніх компонентів ОНП мають контекстний характер і передбачають широке застосування прикладів із тематики досліджень здобувачів; навчання за ОНП відзначається ефективністю завдяки оптимальному поєднанню традиційних та сучасних інтерактивних форм і методів навчання; університет забезпечує високий рівень поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП шляхом різноманітних заходів (міжнародні конференції, написання колективних монографій, публікації результатів наукових досліджень у закордонних наукових виданнях, заходи академічної мобільності та ін.); Позитивна практика: регулярне оновлення змісту ОНП на основі врахування сучасних досягнень у сфері забезпечення військ (сил) та актуального досвіду участі НПП в ООС (АТО) на території Донецької та Луганської областей.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкі сторони: документи, які забезпечують реалізацію ОНП, зокрема робочі програми навчальних дисциплін, на веб-сайті закладу представлені лише у доступі через внутрішню систему, що дещо ускладнює ознайомлення з ними поза межами університету (особам, які не є співробітниками НУОУ); не зовсім активно оновлюється зміст освітніх компонентів ОНП за результатами стажувань НПП університету в інших ВВНЗ, зокрема провідних країн НАТО; не зважаючи на наявність певної кількості угод із іноземними закладами вищої освіти, потребують активізації певні заходи інтернаціоналізації, зокрема ті, що пов'язані зі створенням спільних наукових проектів із зарубіжними університетами-партнерами; Рекомендації: розмістити на веб-сайті університету усі необхідні документи, які забезпечують реалізацію ОНП за спеціальністю «О11 Освітні, педагогічні науки» не лише у внутрішньому, але й зовнішньому доступі; запровадити практику регулярного оновлення змісту освітніх компонентів ОНП за результатами стажувань НПП університету в інших ВВНЗ, зокрема провідних країн НАТО; розглянути можливість створення спільних дослідницьких проектів з зарубіжними університетами-партнерами, розробку та публікацію спільних наукових і науково-методичних праць з дослідниками із зарубіжних закладів, створення спільно із зарубіжними партнерами освітніх компонентів ОНП із залученням іноземних НПП до їх викладання, а також активізувати програми обміну здобувачами.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

У цілому, навчання і викладання за ОНП здійснюється на належному рівні, що дозволяє досягати заявлених програмних цілей та результатів навчання. Позитивним є те, що ОНП забезпечує оптимальне поєднання традиційних та сучасних інтерактивних форм і методів навчання, в освітніх компонентах програми широко використовуються приклади дисертаційних робіт здобувачів. Важливо, що зміст ОНП регулярно оновлюється на основі сучасних досягнень у сфері забезпечення військ (сил) та актуального досвіду участі НПП в ООС (АТО). Разом з цим, програма не позбавлена слабких сторін, які не є суттєвими, проте дещо впливають на її ефективність. Так, не спостерігається активності в оновленні змісту освітніх компонентів ОНП за результатами стажувань НПП університету в інших ВВНЗ, зокрема провідних країн НАТО. Крім того, необхідним вбачається створення спільних наукових проєктів із зарубіжними університетами-партнерами. Зважаючи на вище наведені факти, ЕГ оцінює відповідність ОНП критерію 4 за рівнем В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>) основними видами контрольних заходів є: вхідний, поточний, самоконтроль, семестровий, підсумковий. Такі контролі можуть проводитися викладачами у формі есе, тестування, індивідуальних робіт. Форми контролів, види, критерії їх оцінювання, а також додаткова інформація, яка стосується певної дисципліни міститься у робочих програмах та силабусах. Ознайомившись з ними, ЕГ впевнилася, що критерії оцінювання знань ад'юнктів є чіткими і однозначними. У робочих програмах дисциплін містяться підпункти «Види контролю та методи їх проведення» та «Розподіл балів, які отримують доктори філософії», відповідно до них вибудовуються критерії до оцінки знань ад'юнктів. У них також прописані види навчальної діяльності, самі критерії і максимальна кількість балів за кожен з них. У кінці зазначається максимальна оцінка, яку можна отримати. Основною умовою допуску до складання заліку чи іспиту є відсутність заборгованості за всіма видами робіт, які передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Також у них розміщена таблиця балів за різними шкалами: національною, ЄКТС та 100 бальною. Це саме підтвердили на зустрічі здобувачі вищої освіти. Варто зазначити, що у Положенні про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>) зазначені фіксовані строки та обсяги робіт, які повинен виконати ад'юнкт на кожному році свого навчання. Протягом строку навчання ад'юнкт зобов'язаний виконати всі вимоги ОНП, здобути ґрунтовні теоретичні знання, оволодіти компетентностями, достатніми для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної і науково-дослідної діяльності, а також провести і здійснити захист власного дисертаційного дослідження, результати якого мають мати наукову новизну, теоретичне і практичне значення. Крім того, у ЗВО розроблено Положення про атестацію здобувачів вищої освіти (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-atestation.pdf>), у якому зазначені єдині вимоги до оцінки знань, вмінь і навичок до здобувачів вищої освіти, а також прописаний функціонал екзаменаційної комісії. Для перевірки ефективності роботи здобувачів вищої освіти, у кінці кожного семестру начальник кафедри проводить зустрічі, на яких ад'юнкти звітують про виконання індивідуального плану. У кінці навчального року проводиться підсумкова зустріч, за результатами якої приймається рішення про переведення ад'юнктів на наступний курс.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарту вищої освіти за спеціальністю "011 Освітні, педагогічні науки" на третьому рівні вищої освіти на цей час не існує. Відповідно до Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>) атестація ад'юнктів здійснюється за такими двома формами: проміжною та підсумковою. Метою проміжної атестації є контроль за виконанням ад'юнктами індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи за всіма складовими, передбаченими ОНП та навчальним планом. Підсумкову атестацію ад'юнктів здійснює спеціалізована вчена рада на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Для регулювання питань проведення контрольних заходів у НУОУ застосовується низка документів, зокрема, Положення про організацію освітнього процесу (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>), у якому міститься базова інформація щодо цього питання, прописані види навчальної роботи та форми контролю. У Положенні про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>) наявна інформація про мету здійснення контрольних заходів, а також описані наслідки у разі їх не виконання. З метою полегшення розуміння процедури підготовки до захисту дисертації для здобувачів розроблено Методичні рекомендації щодо організації і проведення попередньої експертизи дисертації на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p15-mrec-nnu-09012020-4.pdf>). У них прописані строки подачі дисертаційного дослідження на експертизу, викладені особливості проведення фахового семінару, а також прописані функціональні обов'язки рецензентів та опонентів. Об'єктивність екзаменаторів під час проведення контрольних заходів регламентується Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-atestation.pdf>). У разі незгоди з отриманою оцінкою, здобувач має право написати рапорт з проханням переглянути отриману ним оцінку. Повторне складання іспитів з дисциплін можливе лише два рази для однієї дисципліни. Під час опитування ад'юнктів, ЕГ запевнили, що подібних ситуацій за цією ОНП не було. ЗВО також має чітку позицію стосовно запобігання та врегулювання конфлікту інтересів під час навчання здобувачів. У Положенні про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>) зазначено, що ЗВО зобов'язаний проводити внутрішні інформаційні та просвітницькі кампанії, спрямовані на підвищення рівня обізнаності трудового колективу та здобувачів вищої освіти щодо попередження конфліктів та механізмів їх вирішення. Чітко прописані дії всіх суб'єктів освітнього процесу щодо запобігання виникненню будь-яких конфліктних ситуацій. Враховуючи те, що ЗВО доклав чималі зусилля для розробки всіх необхідних документів стосовно проведення контрольних заходів, забезпечення об'єктивності екзаменаторів, механізму запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій під час навчання, ЕГ може констатувати, що адміністрація сприяє налагодженню комфортних умов для навчання і наукової роботи.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

НУОУ має чітку й зрозумілу політику стосовно дотримання академічної доброчесності та проводить всілякі заходи для її популяризації. Зокрема, у Положенні про академічну доброчесність (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-aka-dobro.pdf>) зазначено, що будь-яка діяльність учасників освітнього процесу базується на загальноприйнятих морально-етичних цінностях та відповідальній реалізації принципів академічної доброчесності: законності, відкритості, доброчесності, непорушності авторських прав та ін. Описана система забезпечення академічної доброчесності має на меті підвищити якість організації та ефективності освітнього процесу, забезпечити належний кваліфікаційний рівень наукових робіт, забезпечити дотримання прав інтелектуальної власності фізичних та юридичних осіб усіма учасниками освітнього процесу. Наведений повний перелік видів академічної недоброчесності, а також встановлене відповідне покарання, якщо факт порушення буде доведений. Будь-які питання, що стосуються порушення академічної доброчесності вирішуються комісією. Її склад затверджується наказом начальника НУОУ. Термін дії повноважень її членів становить три роки. Зазначимо, що усі учасники освітнього процесу, починаючи від керівництва та НПП, і завершуючи здобувачами вищої освіти, залучені до обговорення питань, пов'язаних з академічною доброчесністю. ЗВО популяризує дотримання цих принципів через проведення відповідних тренінгів, лекцій та онлайн-курсів, що дає змогу зробити висновок про наявність внутрішньої культури та чіткої позиції командування НУОУ стосовно дотримання академічної доброчесності. Також у ЗВО розроблене Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних працях (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-academ-plagiat.pdf>). Для забезпечення якості виконання робіт здобувачів вищої освіти існує порядок перевірки їх на наявність ознак академічного плагіату. Така перевірка проводиться на підставі заяви здобувача вищої освіти. Комісія з питань дотримання академічної доброчесності, здійснює перевірку за допомогою безкоштовних програм чи сервісів у мережі Інтернет. Після чого дає свій висновок та ознайомлює з результатами перевірки наукового керівника та ад'юнкта. Здобувачі також відзначили, що на платформі дистанційного навчання вони мали змогу пройти відповідний курс з основ академічної доброчесності. У межах ОНП, порушень академічної доброчесності виявлено не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони: контрольні заходи, їх форми, види, а також критерії оцінювання у ЗВО є цілком зрозумілими і чіткими; всі правила, стосовно проведення контрольних заходів регулюються відповідними документами та є однаковими для всіх здобувачів вищої освіти, неупередженими, доступними, а головне – чесними і прозорими; у ЗВО на високому рівні сформована політика дотримання академічної доброчесності, що стосується не тільки здобувачів вищої освіти, а – й НПП, розроблений механізм вирішення питань, пов'язаних з порушенням академічної доброчесності, а також прописані правила, які мінімізують випадки виникнення конфліктних ситуацій;

відзначається відсутність прецедентів порушення академічної доброчесності і вирішення спірних питань під час проведення контрольних заходів у ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабка сторона: у внутрішніх документах НУОУ дещо укладнено для сприйняття подаються питання щодо політики та механізмів попередження і врегулювання конфліктів в межах ОНП, а також питання, які стосуються повторного проходження та оскарження результатів отриманих знань. Рекомендації: винести питання щодо політики та механізмів попередження і врегулювання конфліктів в межах ОНП в окремий документ; аспекти, які стосуються повторного проходження, а також оскарження результатів отриманих знань за дисципліною доцільніше викласти в окремому положенні.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Зважаючи на значну кількість сильних (наявність великої кількості документів, що регулюють питання оцінювання знань ад'юнктів, які чітко і доступно сформульовані; розроблений багатокomпонентний механізм виявлення порушень академічної доброчесності) та невелику кількість слабких сторін, ЕГ дійшла висновку, що ОНП відповідає рівню В за критерієм 5. При цьому, слід відзначити, що за цим критерієм відсутні кращі практики, які можна було б запозичити.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз зведеної інформації про викладачів, залучених до реалізації ОНП (табл. 2) та надані пояснення під час інтерв'ювання адміністрації, викладачів та ад'юнктів (зустріч 2, 7, 9) дали можливість дійти таких висновків. Гарантом ОНП є д. пед. н., професор кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Ягупов В.В., науково-педагогічний досвід та науковий і навчально-методичний доробок якого дає змогу викладати дисципліни «Методологія та теорія загальної професійної педагогіки» та «Теорія, методологія і технологія досліджень у професійній педагогіці», здійснювати наукове керівництво ад'юнктами, ефективно координувати наукову та освітню діяльність. НПП видано низку підручників, посібників, монографій статей (у тому числі тих, що індексуються у наукометричних базах даних SCOPUS та Web of Science). Їх тематика відповідає дисциплінам, які викладаються на ОНП. Професійна кваліфікація викладачів, що забезпечують освітній процес на цій ОНП підкріплюється дипломами про вищу освіту, наукові ступені та вчені звання – публікаціями за останні 5 років. Також наявні документи про підвищення кваліфікації та сертифікати закордонного стажування. Більшість викладачів (Ягупов В.В., Свистун В.І., Тарасенко Н.М., Чернега (Нечипор) В.М., Тимчук Л.І.) працюють за своїми виданими навчальними посібниками та підручниками, що розміщені в електронному каталозі. Наприклад, ОК2, ОК3 (Методологія та теорія загальної та професійної педагогіки; Теорія, методологія і технологія досліджень у професійній педагогіці) – Ягупов В.В., д.п. н, проф., тема: Загальнодидактичні основи навчання військовослужбовців ЗСУ, видання: Педагогіка: навч. посіб.; Теорія і методологія військовопедагогічних досліджень: підручник; Теорія і методика військового навчання: монографія; Теорія і методологія військово-педагогічних досліджень: підручник.; ОК 4 (Застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності) – Чернега В.В., к.техн.н. за спец. 05.13.06 – інформаційні технології, доц. каф. застосування інформаційних технологій та інформаційної безпеки; ОК5 (Іноземна мова в науковій і науково-педагогічній діяльності) – Тарасенко Н.М., к.п.н, ст. наук. співроб. науководослідного відділу мовного тестування наукового центру мовного тестування навчально-наукового центру іноземних мов, диплом спеціаліста ВК №30394789, спец. “ПМСО. Мова та література (французька, англійська)”, кваліфікація “Вчитель французької і англійської мов та зарубіжної літератури загальноосвітньої школи першого, другого та третього ступенів”; диплом магістра ВК №3297838 за спец. “ПМСО. Мова та література (французька)”, кваліфікація “Магістр педагогічної освіти, викладач французької мови і літератури”. Під час інтерв'ювання випускники та ад'юнкти (зустріч 4, 7) відзначали високу кваліфікацію НПП, залучених до викладання на ОНП. Отже, академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОНП, забезпечує досягнення визначених програмою цілей та програмних результатів навчання.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедуру конкурсного добору викладачів визначено Положенням про порядок проведення конкурсного відбору на заміщення вакантних посад НПП НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-pro-vvedennia-v-diurolozhennia.pdf>), в якому чітко визначено механізм та умови проведення конкурсу для зміщення вакантних посад наукових та науково-педагогічних працівників. У п. 22 цього документа окреслено додаткові вимоги до кандидатів, а саме: досвід проходження військової служби на командних (керівних) посадах, безпосереднє керівництво веденням (забезпеченням ведення) бойових дій; актуальність, практичне значення отриманої наукової (науково-технічної) продукції; наукова новизна та обґрунтованість одержаних результатів досліджень, розроблень та висновків; особистий внесок у розроблення сучасних методологій та методик виконання досліджень; володіння сучасними методами та методологіями досліджень; досвід участі у підготовці звітних матеріалів про виконання досліджень, проведення експертизи за міжнародними програмами, звітів за результатами експертних оцінювань (peer review); участь в редколегіях міжнародних видань, членство у міжнародних фахових товариствах; рівень володіння іноземною мовою; моральні і ділові якості відповідно до службової характеристики (для військовослужбовців) або характеристика з місця роботи (для цивільних осіб). Додатково враховується визначення рівня професіоналізму відповідно до Положення про рейтингове оцінювання діяльності НПП НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-60.pdf>). Оголошення про вакантні посади публікуються на сайті ЗВО (<https://nuou.org.ua/u/ogo/>). Під час інтерв'ювання начальник управління персоналом Могилевський Р.М. (зустріч 9) підтвердив виконання окреслених процедур. З'ясовано, що процедури конкурсного добору викладачів чіткі, прозорі та є зрозумілими кандидатам на посади. Це свідчить про дієвість залучення кращих викладачів до реалізації цілей ОНП відповідно до рівня їх професіоналізму.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Під час зустрічі з роботодавцями, які представляли Департамент військової освіти і науки МОУ та Воєнно-наукове управління Генерального штабу ЗСУ (зустріч 3), ЕГ мала можливість пересвідчитись у їхній тісній взаємодії та співпраці з випусковою кафедрою суспільних наук Гуманітарного інституту під час реалізації освітнього процесу за ОНП. Ад'юнктами ОНП є здебільшого офіцери, які проходять службу в НУОУ на посадах наукових або науково-педагогічних працівників, або планують обіймати зазначені посади. Функціонування ОНП дає змогу НУОУ удосконалювати її кадрове забезпечення, здійснювати підготовку офіцерів оперативного рівня. Обговорення результатів наукових досліджень проводяться на семінарах, конференціях та інших заходах за участі здобувачів освіти, НПП, роботодавців (зокрема представників Генерального штабу ЗСУ). Отже, Воєнно-наукове управління Генерального штабу ЗСУ, командування НУОУ, зокрема керівники структурних підрозділів, які направляють офіцерів на навчання в ад'юнктурі, є безпосередніми роботодавцями і прямо зацікавлені у відборі на навчання найбільш перспективних кандидатів, безпосередньо беруть участь в організації освітнього процесу за ОНП.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Під час зустрічей із роботодавцями та здобувачами освіти (зустріч 3.7) підтверджено інформацію про залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців. Залучення фахівців відбувається за трьома основними напрямками: 1) в межах програми NATO DEEP (зокрема проведено 7 заходів в 2021 році, наприклад 12 січня 2021 року – Joint staff officers course (L3) та Senior strategic leadership course (L4); 2) щорічні тижні НАТО (6 лекцій з 18.05. по 20.05.2021 р., наприклад, лекція на тему «Стратегічне мислення в Альянсі», доповідач доктор Стівен Дж. Маріано (декан NDC); 3) гостьові лекції, відеозаписи яких розміщено на платформі дистанційного навчання (проведено 3 лекції в 2021 р., наприклад, «Організація наукової і науково-технічної діяльності в системі МОУ»). НУОУ забезпечує надання інформації ад'юнктам щодо часу і тематики проведення відповідних заходів, до яких вони долучаються за власним бажанням та згідно з науковими інтересами. Разом з цим, для більш ефективної реалізації ОНП процедура залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців потребує певного упорядкування, зокрема, шляхом створення планів (графіків) такого залучення.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

НУОУ сприяє професійному розвитку викладачів. Нормативні аспекти прописані в п.7.6 Статуту НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/statut-nuou-2019.pdf>), Положенні про підвищення кваліфікації НПП (<https://nuou.org.ua/assets/documents/project-pidvishennia-kvalifikacii-npp-v2.pdf>), Положенні про рейтингове оцінювання діяльності НПП НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-60.pdf>). ЗВО укладено 19 угод та меморандумів про співпрацю із закордонними установами та організаціями (<https://nuou.org.ua/u/ms.html>) та 16 в Україні (<https://nuou.org.ua/nauka/memo-cooperation.html>). Для підтвердження інформації про стажування та підвищення кваліфікації НПП ЕГ були надані копії сертифікатів, посвідчень. НПП беруть участь у виконанні наукових проєктів, науково-дослідних темах, є членами редакційних колегій та спеціалізованих вчених рад,

здійснюють наукове консультування та інші заходи. Професійний розвиток НПП відбувається через виконання методичної роботи, написання наукових статей, монографій, посібників, підручників. Детальну інформацію щодо підвищення кваліфікації НПП подано на с. 21, 27, 33, 35 звіту НУОУ за 2019 рік (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nduu-2019.pdf>). Під час зустрічі з академічним персоналом доцент Красницька О. зазначила, що за результатами її стажування у 2020 р. в Університеті менеджменту (Болгарія) було внесено нову тему «Мистецтво підготовки і проведення лекцій», переглянуто зміст освітнього компоненту «Педагогічна риторика і культура педагогічного спілкування. Доцент Лобода Ю. проходив стажування у ВВНЗ США, Фінляндії, Норвегії. У рамках освітнього компоненту «Філософія війни та миру» викладає здобувачам сучасний стан зарубіжної військової науки. За його безпосередньої участі створено електронну бібліотеку оригіналів і перекладів теоретичних робіт з військової науки (доступ до бібліотеки можливий через внутрішню систему НУОУ). Вище наведені приклади свідчать, що система професійного розвитку відповідає потребам та інтересам викладачів ОНП. Вона позитивно впливає на реальне підвищення якості викладання за ОНП. Таким чином, за результатами зустрічі з адміністрацією університету, академічним персоналом, вивчення матеріалів офіційного веб-сайту університету встановлено, що НУОУ сприяє професійному розвитку викладачів і створює всі необхідні для цього умови. Разом з тим, ЕГ вважає, що ЗВО має оприлюднити у відкритому доступі відомості щодо рейтингового оцінювання викладачів кафедр, а також результати опитувань здобувачів.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В університеті створена та функціонує система стимулювання викладацької майстерності, що ґрунтується на таких документах: «Колективний договір між командуванням та трудовим колективом НУОУ на 2020 – 2023 роки» (<https://nuou.org.ua/assets/documents/coldog-NDUU.pdf>), Статут НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/statut-nuou-2019.pdf>), «Положення про рейтингове оцінювання діяльності НПП НУОУ» (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-60.pdf>), «Положення про преміювання наукових та науково-педагогічних працівників за досягнення високого рівня оприлюднення результатів наукових досліджень» (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-prem-np-npp.pdf>). Під час інтерв'ювання НПП було встановлено факт надання премії за методичну публікацію (Красницька О.). Проте ЕГ відзначає недостатню увагу цьому питанню з боку адміністрації ВВНЗ. Отже, чітка та прозора процедура стимулювання науково-педагогічних і наукових працівників сприяє активізації їх професійної діяльності.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Сильні сторони: професійна кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОНП, повністю забезпечує досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання; до організації, реалізації та моніторингу освітньої діяльності за ОНП активно залучаються роботодавці. Позитивна практика: процедура конкурсного добору викладачів є прозорою, об'єктивною та врегульованою належним чином відповідними документами НУОУ.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони: процедура залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців потребує упорядкування; у відкритому доступі відсутні відомості щодо рейтингового оцінювання викладачів кафедр, а також результатів опитувань здобувачів; потребує активізації матеріальне стимулювання викладачів щодо розвитку їх викладацької майстерності; Рекомендації: удосконалити процедуру залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців за допомогою завчасного планування (розробити щорічні плани (графіки) такого залучення); активізувати матеріальне стимулювання викладачів щодо розвитку їх викладацької майстерності; на сторінці кафедри оприлюднити інформацію про НПП та його наукову активність з посиланнями на сторінки SCOPUS, WOS та інших науково-метричних баз даних; оприлюднити у відкритому доступі відомості щодо рейтингового оцінювання викладачів кафедр, а також результати опитувань здобувачів.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Враховуючи наведені сильні сторони (залучення роботодавців до реалізації та моніторингу освітньої діяльності за ОНП; чітка та зрозуміла кадрова політика, що дозволяє добирати фахівців галузі для забезпечення досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання) та виявлені слабкі сторони (необхідність покращення процедури залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців; відсутність у відкритому доступі інформації про НПП випускової кафедри, рейтингового оцінювання викладачів; недостатнє матеріальне стимулювання викладачів щодо розвитку їх викладацької майстерності) можна стверджувати, що ОНП, в цілому, відповідає визначеному критерію. Визначені слабкі сторони носять рекомендаційний характер, проте, враховуючи їх, ЕГ оцінює ОНП за критерієм 6 на рівень В.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансове та матеріально-технічне забезпечення загалом відповідає підкритерію та забезпечує гарантування досягнення визначених цілей ОНП і програмних результатів навчання, а саме: фінансові ресурси ОНП забезпечуються відповідно до документів, розміщених на сайті за посиланням <https://nuou.org.ua/u/dokumentu/> (звіти про надходження коштів та обґрунтування технічних і якісних характеристик та очікуваної вартості предмета закупівлі (вид документа «звіти»). Бібліотека НУОУ функціонує відповідно до «Положення про бібліотеку НУОУ» (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polozhennia-library.pdf>). Вона забезпечує широкий доступ до навчальної, наукової, методичної, художньої літератури та періодичних видань на паперових і електронних носіях, в тому числі документів з грифом «Диск». Забезпечено доступ до наукометричних баз даних ScienceDirect та Web of Science (<https://nuou.org.ua/nauka/dostup-do-baz-ta-resursiv.html>). Результати анкетування ад'юнтів (розміщені на платформі дистанційного навчання) свідчать про належне забезпечення інформаційних потреб здобувачів. Освітній процес здійснюється в навчальних корпусах та лабораторіях. Для зручності доступу та використання значну частину навчальної, наукової та методичної літератури розміщено в електронному каталозі НУОУ системи дистанційного навчання (внутрішня мережа). Навчальні приміщення відповідають санітарно-гігієнічним вимогам до проведення занять, мають достатнє технічне обладнання. Для здобувачів вищої освіти створено належні умови для самостійної роботи. За результатами онлайн-огляду навчально-матеріальної бази ЕГ підтверджує, що вона відповідає необхідним вимогам. Разом з цим, для більш об'єктивного отримання інформації щодо задоволеності умовами освітнього середовища необхідно удосконалити зміст анкет здобувачів вищої освіти, НПП, органів самоврядування щодо цього питання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час онлайн-огляду навчально-матеріальної бази продемонстровано навчально-методичні лабораторії, зокрема: лінгафонний кабінет на 25 посадкових місць, центр дистанційного навчання (продемонстровано можливості дистанційної платформи <https://adl.mil.gov.ua/login/index.php>, наявність доступу до електронної бібліотеки (внутрішня мережа, доступ обмежено специфікою ЗВО), центр імітаційного моделювання, спеціалізовані комп'ютеризовані навчальні лабораторії, навчальні командні пункти, клас психологічної підготовки та реабілітації. Забезпечено доступ до наукометричних баз та повнотекстових наукових ресурсів через сайт ВВНЗ (<https://nuou.org.ua/nauka/dostup-do-baz-ta-resursiv.html>). Всі аудиторії забезпечені сучасним мультимедійним обладнанням та спеціалізованим програмним забезпеченням. Викладачі та ад'юнкти мають безперешкодний та безоплатний доступ до всіх зазначених ресурсів НУОУ, зокрема до спортивних об'єктів (спортивні зали, басейн), що підтверджено під час інтерв'ювання фокус-груп (зустріч 5, 6, 7). Для здобувачів освіти, які не забезпечені власним або службовим житлом, передбачено компенсування витрат на оренду житла, що надає можливість проживати з родиною. Окрім цього в НУОУ функціонує їдальня, діють спортивні та тренажерні зали, зал для заняття боротьбою.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Відповідальність за безпечність освітнього середовища для життя й здоров'я здобувачів в університеті покладено згідно із законодавством України на відповідних командирів і начальників, а також на спеціальну службу. Огляд навчально-матеріальної бази НУОУ та інтерв'ювання фокус-груп здобувачів, НПП та представників структурних підрозділів університету засвідчують, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти за ОНП. Ад'юнкти задоволені умовами, що надає їм університет. Враховуючи специфіку ЗВО і те, що більшість ад'юнктів є учасниками бойових дій (зустріч 3), в НУОУ створено відділ морально-психологічного забезпечення. Аналіз веб-сайту дозволяє дійти висновків про проведення численних заходів морально-психологічного спрямування; колективом науковців кафедри морально-психологічного забезпечення діяльності військ (сил) за загальною редакцією доктора психологічних наук, професора Стасюка В.В. підготовлено та видано підручник «Морально-психологічне забезпечення у ЗСУ» (<https://nuou.org.ua/u/news/pidru-mpz-2020.html>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Результати зустрічей із випускниками та здобувачами освіти (зустріч 4, 7) дають змогу констатувати, що політику закладу спрямовано на забезпечення освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки ад'юнктів. Найбільш позитивно було охарактеризовано підтримку з боку наукових керівників. Освітня підтримка забезпечується через доступ до наукометричних баз та системи дистанційного навчання, в якій розміщено навчальні матеріали за освітніми компонентами, записи гостьових лекцій та інші навчальні та методичні матеріали. Під час зустрічі з випускниками Арістарховою М., та Кивою В., які безпосередньо брали участь у впровадженні системи дистанційного навчання в НУОУ, відзначено дієвість проведеного анкетування щодо задоволеності ОНП, яке проводиться двічі на рік. Вагомим доказом є розширення переліку вибіркових дисциплін для забезпечення наукових інтересів ад'юнкта, можливість будувати індивідуальний навчальний план. Під час зустрічі зі здобувачами підтверджено проведення опитування щодо задоволеності ОНП. Організаційна підтримка здебільшого забезпечується методичним кабінетом (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-method-cabinet.pdf>), науковими керівниками та НПП. Так, ад'юнкти Костів С. та Рибчук О. зазначили, що наукові керівники та НПП сприяли реалізації наукових напрацювань та допомагали розвивати якості майбутнього дослідника, результатом чого став успішний захист дисертаційного дослідження. Щодо організаційної підтримки, у відкритому доступі на офіційному веб-сайті розміщено графік-календар підготовки ад'юнктів НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/18-graph-calendar-adu-2020.pdf>). Рибчук О. відзначив сприяння ЗВО в забезпеченні соціальних потреб ад'юнктів (надання гуртожитку, влаштуванні дітей до дитячих садочків), роботу відділу морально-психологічного забезпечення університету, класу психологічного розвантаження та інших підрозділів). Ад'юнкт Карпенко В. підкреслив наявність постійної консультативної допомоги з боку НПП в робочий час, після обов'язкових навчальних занять. Отже, проведені зустрічі з випускниками та ад'юнктами (зустріч 4, 7) засвідчили задоволеність якістю освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки, яка забезпечується в НУОУ.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Відповідно до п. 8.8. Положення про організацію освітнього процесу у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>) здобувачі вищої освіти з особливими освітніми потребами мають право на безоплатне забезпечення інформацією для навчання в доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я. В НУОУ розроблено порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/por-supr-osib-invalid.pdf>); план приведення будівель університету до будівельних норм, державних стандартів і правил для забезпечення доступності особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення (<https://nuou.org.ua/assets/documents/por-supr-osib-invalid.pdf>), проте під час огляду навчально-матеріальної бази та під час резервної зустрічі ЕГ встановлено наявність обмеженого доступу до окремих об'єктів інфраструктури НУОУ. Отже, університет працює над удосконаленням забезпечення доступності інвалідів та інших маломобільних груп населення до освітнього середовища. З'ясовано, що в межах ОНП не навчаються здобувачі з особливими освітніми потребами. Відповідно до особливостей навчання у НУОУ як ВВНЗ всі ад'юнкти повинні мати достатній рівень фізичної підготовки та бути придатними до проходження військової служби.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

При врегулюванні конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією) ВВНЗ керується такими нормативними документами: «Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії)» (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>), «Методичні рекомендації з питань врегулювання конфліктних ситуацій у НУОУ» (<https://nuou.org.ua/assets/documents/mrk-vreg-konf-sit-nduu.pdf>), в яких визначено процедури щодо запобігання та врегулювання конфліктних ситуацій, заходи зовнішнього та внутрішнього врегулювання конфліктних ситуацій. Під час інтерв'ювання різних категорій учасників освітнього процесу (зустріч 4, 5, 7) ЕГ з'ясувала, що всі учасники освітнього процесу обізнані з процедурою вирішення конфліктних ситуацій; подібних конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо) не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Сильні сторони: НУОУ має потужну навчально-методичну базу, що забезпечує на безоплатній основі високий рівень не тільки підготовки здобувачів, але й їх реабілітації та оздоровлення (сучасні лінгафонні класи, командні пункти, бібліотека з великим фондом літератури, дистанційна освітня платформа, спортивні зали, спеціалізована кімната психологічного розвантаження та ін.); ЗВО забезпечує чітку й зрозумілу політику вирішення конфліктних ситуацій, яка доступна всім учасникам освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони: окремі об'єкти інфраструктури НУОУ мають обмежений доступ маломобільних осіб та осіб з інвалідністю; потребує удосконалення зміст анкет здобувачів вищої освіти, НПП, органів самоврядування щодо задоволеності умовами освітнього середовища. Рекомендації: покращити доступ маломобільних осіб та осіб з інвалідністю до інфраструктури ВВНЗ; удосконалити зміст анкет здобувачів вищої освіти, НПП, органів самоврядування щодо задоволеності умовами освітнього середовища (створити кілька анкет до 10 питань кожна), а також розглянути можливість проведення он-лайн анкетування через сайт ВВНЗ.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Створене ВВНЗ освітнє середовище та матеріально-технічні ресурси (дистанційна платформа, сучасна комп'ютерна техніка, мультимедійне забезпечення, спеціалізовані комп'ютеризовані навчальні аудиторії з відповідним програмним забезпеченням, спортивні зали) забезпечують досягнення визначених цілей ОНП та програмних результатів навчання. ОНП має значний рівень узгодженості за підкритеріями 7.1.- 7.6. Зважаючи на наведені сильні сторони, дії ВВНЗ щодо усунення слабких сторін (доступність маломобільних груп населення до інфраструктури ЗВО, зміст опитувань здобувачів та їх розміщення на закритому ресурсі), а також рекомендації у контексті Критерію 7, ЕГ дійшла висновку, що ОНП відповідає Критерію 7 за рівнем В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

У НУОУ є два основних документи, які визначають та регулюють процедуру розроблення, затвердження, моніторингу, а також періодичного перегляду ОНП. Зокрема, Положення про організацію освітнього процесу (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>) подає загальні принципи функціонування ОНП. Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>), а також Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/syzah-quality-nduu.pdf>). описують повний алгоритм процесу ОНП від проекту її розробки до затвердження. Документи розроблені з дотриманням усіх норм законодавства України, не суперечать йому, а також враховують особливості ЗВО. Викладено всю необхідну інформацію про проектні групи та групи забезпечення ОНП, основні вимоги до них, а також чітко окреслено їх функції. Надано інформаційну візитівку, яка окреслює, на підставі яких документів розробляється ОНП, зазначений обсяг освітньої складової. Окреслено основні вимоги до змістового наповнення та структури ОНП, а також зазначено її особливості. Необхідно зазначити, що підставами для перегляду ОНП можуть бути: внесення змін до чинного законодавства, що не потребують конкретизації в підзаконних нормативно-правових актах; затвердження нових стандартів вищої освіти за спеціальністю; запровадження нових форм навчання за програмою та форм підсумкового контролю; обґрунтовані пропозиції стейкхолдерів; зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій ОНП. Щодо питання моніторингу ОНП, то у документах окреслені етапи його проведення, а також усі можливі форми (усна, письмова або електронна). Відповідно до пункту 5 Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) на керівника проектної групи, а в подальшому на гаранта ОНП покладаються зобов'язання щодо проведення систематичного моніторингу з метою забезпечення якості освітнього процесу за ОНП, який здійснюється не рідше одного разу на рік, а перегляд ОНП – не рідше одного разу на чотири роки.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

В ході зустрічей з представниками органів самоврядування встановлено, що здобувачі залучені до періодичного перегляду ОНП та забезпечення її якості шляхом участі у засіданнях ради молодих вчених, де мають змогу висловлювати свої зауваження до ОНП, вносити пропозиції щодо корегування її змісту та освітніх компонентів. У подальшому ці пропозиції розглядаються на кафедрах та вченій раді НУОУ. Крім цього, під час ознайомлення з документами, ЕГ були надані результати опитування здобувачів вищої освіти за спеціальністю «011 Освітні, педагогічні науки». Опитування містило 54 питання різного типу, змістове наповнення яких охоплювало різні аспекти навчання та здійснення наукової роботи за ОНП. Важливо відзначити, що в межах анкети здобувачі вищої освіти мали можливість висловити свої думки не тільки про систему оцінювання, освітні компоненти та рівень задоволеності ОНП, а також могли оцінити діяльність НПП, які забезпечують викладання на ОНП. У ході зустрічі зі здобувачами та представниками органів студентського самоврядування, ЕГ встановила, що подібні анкетування проводяться щонайменше двічі на рік.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Зважаючи на особливості і специфіку ЗВО, роботодавці виступають також й у ролі ініціативної групи розробників ОНП. Департамент військової освіти та науки МОУ та Воєнно-наукове управління Генерального штабу ЗСУ є зацікавленими сторонами у підготовці майбутніх спеціалістів, які навчаються за ОНП, та постійно залучаються до процесу перегляду ОНП, вносять свої пропозиції та побажання. Основною формою залученості роботодавців є зустрічі на засіданнях кафедри та під час обговорення тем майбутніх дисертаційних досліджень. Враховуючи специфіку ЗВО, також є дуже частими неформальні зустрічі. Під час опитування фокус-групи роботодавців вони продемонстрували зацікавленість і обізнаність щодо ОНП. Вони також зауважили, що ЗВО неодноразово залучав їх до перегляду ОНП та надання рекомендацій щодо її удосконалення. Зокрема, за їх ініціативи до ОНП було додано блок з загальними компетентностями здобувачів, які містять не тільки науково-дослідну, алей загальнокультурну і професійну складові.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Зважаючи на те, що ОНП за спеціальністю «011 Освітні, педагогічні науки» досить молода та не має великої кількості випускників, дати адекватну оцінку функціонуванню і роботі системи збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників за ОНП не можливо. Однак, у ЗВО розроблено Положення про систему заходів внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/syszah-quality-nduu.pdf>), згідно з яким ЗВО неодмінно має збирати інформацію про своїх випускників та відстежувати їх кар'єрний шлях. Під час зустрічі з гарантом, ЕГ дізналася, що всі, хто закінчив навчання за цією ОНП наразі працюють в НУОУ. Разом з цим, вбачається необхідним запровадити практику подання відгуків роботодавців на випускників, щонайменше раз на рік.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Під час опрацювання звіту про самоаналіз ОНП, а також роботи з різними фокус-групами, ЕГ повідомили, що в ході внутрішнього моніторингу якості надання освітніх послуг було виявлено певні недоліки, після чого вони були усунуті шляхом зміни кількості годин на освітню складову, доповнення ОНП певними освітніми компонентами, які дозволяють якісно готувати майбутніх фахівців, переформатування розуміння інтегральної компетентності відповідно до змін, які відбулися у системі вищої освіти. Ці питання вдалося успішно вирішити за допомогою систематичного проведення анкетувань та тісної співпраці з стейкхолдерами. Також, слід зазначити, що під час корегування ОНП було запропоновано розширити список начальних дисциплін, а саме: «Психологія наукової та науково-педагогічної діяльності», «Методологія та теорія загальної та професійної педагогіки», «Методологія, теорія і технологія педагогічного дослідження», а також доповнити перелік вибіркового компонентів. ЕГ переконалася, що допоміжний персонал ЗВО створює необхідні умови для того, щоб проблемні питання, які виникають були швидко вирішені. Для цього функціонує дистанційна платформа, на якій не тільки розміщені всі навчальні та методичні матеріали, але є можливість пройти опитування, звернутися з певними питаннями до викладачів через особистий кабінет, а також знайти всю необхідну інформацію і документи, які регулюють освітній процес у ЗВО. Фактів невдоволень виявлено не було. У свою чергу, ад'юнкти зазначили, що вони мають можливість висловити свої побажання та думки стосовно поліпшення ОНП.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ОНП за спеціальністю «011 Освітні, педагогічні науки» підлягає первинній акредитації, однак під час її розробки враховані зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій інших споріднених спеціальностей.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ЗВО розроблено і активно функціонує Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності (<https://nuou.org.ua/assets/documents/edu-act-quality.pdf>), що засвідчує абсолютну готовність керівництва та НПП університету здійснювати якісні перетворення у ЗВО та самостійно контролювати якість освітніх послуг, які надаються здобувачам вищої освіти. Згідно з документом, мета системи полягає в реалізації права суб'єктів освітнього процесу на здобуття якісної вищої освіти і продуктивну науково-педагогічну діяльність, досягнення високих показників підготовки військових фахівців за стандартами Європейського простору вищої освіти і НАТО. У Положенні чітко прописані процедури і заходи, які забезпечують внутрішню якість вищої освіти. До них належить забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації, а також забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників ЗВО і здобувачів вищої освіти. З метою покращення та удосконалення ОНП, здійснюється щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, НПП ЗВО та оприлюднюються їх результати. За цими результатами складається рейтинги, які відображають кількісну оцінку рівня сформованості визначених в ОНП компетентностей за певний період навчання ад'юнкта, що фіксує його місце в ряду аналогічних оцінок інших здобувачів освіти. Розроблена дієва система запобігання та виявлення академічного плагіату спрямована на формування академічної етики та поваги до інтелектуальних надбань науковців, формування культури наукових цитувань, а також запобігання випадків недобросовісного використання чужих матеріалів, процедури розгляду та фіксування фактів плагіату. Для більшої прозорості у документі є додатки, які описують методіку проведення рейтингового самооцінювання результатів діяльності НПП, наведені всі критерії та коефіцієнти їх вагомості. Під час зустрічі з різними фокус-групами, експерти з'ясували, що Положення розповсюджується на всіх учасників освітнього процесу та є обов'язковим для виконання. Також надана інформація про те, що майже всі підрозділи ЗВО мають свої функціональні обов'язки стосовно здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Здобувачі неодноразово підкреслювали, що діяльність, яку проводить ЗВО базується на принципах відкритості, чесності та довіри. Також, необхідно зазначити, що ад'юнкти у повній мірі володіють інформацією щодо своїх обов'язків та прав, а також мають можливість висловити свої думки та бути почутими.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильні сторони: у ЗВО широко налагоджена співпраця з роботодавцями та їх значна залученість до перегляду та вдосконалення ОНП; питання внутрішньої якості освітніх послуг регулюються необхідними документами, які відкрито оприлюднюються на офіційних інформаційних ресурсах ЗВО та дублюються у системі дистанційного навчання; Позитивна практика: проведення систематичних анкетувань ад'юнктів щодо різних аспектів освітньо-наукового процесу і задоволеності їх навчанням за ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабка сторона: потребує удосконалення практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників ОНП. Рекомендація: запровадити практику подання відгуків роботодавців на випускників, щонайменше раз на рік.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Зважаючи на низку сильних сторін (налагодженість роботи ЗВО із роботодавцями; чітка визначеність процедур забезпечення внутрішньої якості освітніх послуг), наявність позитивної практики (проведення систематичних анкетувань ад'юнктів) та враховуючи слабку сторону щодо необхідності удосконалення практики збирання, аналізу та врахування інформації про кар'єрний шлях випускників ОНП, ЕГ може констатувати, що ОНП у контексті критерію 8 відповідає рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу чітко визначено розділом 7 Статуту НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/statut-nuou-2019.pdf>). Окрім цього вони відображені у розділі 8 Положення про організацію освітнього процесу у НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/nakaz-61.pdf>). Положення про організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) (<https://nuou.org.ua/assets/documents/19-pol-2021.pdf>) містить порядок та особливості підготовки здобувачів вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні (доктора філософії). Зазначені документи розміщено на офіційному сайті ВВНЗ. Вони є доступними всім учасникам освітнього процесу. Проте ЕГ не вдалося знайти положення, яке регулює роботу органів самоврядування.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На момент роботи ЕГ проект ОНП вже був оприлюднений на офіційному сайті НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/project-osvitno-naukova-programa-tretiogo-rivnia-011.pdf>), зазначено адресу електронної пошти для надсилання зауважень та пропозицій. Під час зустрічей ЕГ встановлено, що всі учасники освітнього процесу поінформовані про можливості обговорення проекту; зауваження та пропозиції заінтересованих сторін обговорюються на засіданнях кафедри, на основі яких вносяться відповідні зміни до ОНП. На сайті університету розміщено: силабуси навчальних дисциплін за ОНП (<https://nuou.org.ua/nauka/sylabusy-disciplin.html>); зразки опитувань: «Анкета опитування представників замовників на підготовку військових фахівців з вищою освітою», «Анкета опитування випускника НУОУ», «Анонімне опитування щодо проведення теми/курсу». Процедура проведення анкетування (опитування) визначена в методичних рекомендаціях щодо анкетування (опитування) учасників освітнього процесу в НУОУ (<https://nuou.org.ua/assets/documents/met-rec-anketa.pdf>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На веб-сайті НУОУ в підрозділі «Докторантам, ад'юнктам» розділу «Наука» (<https://nuou.org.ua/nauka/doktorantam-adyunktam.html>) у вільному доступі розміщено ОНП за спеціальністю «011 Освітні, педагогічні науки», яка містить цілі, очікувані результати навчання та освітні компоненти в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін (стейкхолдерів) та суспільства (<https://cutt.ly/TrM24so>). Також на веб-сайті ВВНЗ розміщено Проект ОНП 2021 року (<https://nuou.org.ua/assets/documents/project-onp-pvsh-011-2021.pdf>). Обсяг оприлюдненої на веб-сайті ВВНЗ інформації достатній для обґрунтованого вибору ОНП потенційними вступниками. Разом з цим, дещо ускладненим є механізм навігації та доступності до публічної інформації на офіційному веб-сайті ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильні сторони: правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу чіткі і зрозумілі, є доступними під час реалізації ОНП; на офіційному веб-сайті ВВНЗ оприлюднено ОНП та навчальний план у редакціях 2016 та 2020 рр., що забезпечує можливість відстежити динаміку розвитку програми.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони: у відкритому доступі немає документу, який регулює роботу органів самоврядування в НУОУ; дещо складнений механізм навігації та доступності до публічної інформації на офіційному веб-сайті ЗВО; Рекомендації: розмістити у відкритому доступі: документ, який регулює роботу органів самоврядування; таблицю пропозицій обговорення ОНП (враховані та відхилені пропозиції); перелік вибіркових дисциплін; збільшити терміни громадського обговорення ОНП; вдосконалити механізми функціонування офіційного веб-сайту НУОУ з метою покращення доступу до публічної інформації.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОНП та діяльність за цією програмою загалом відповідає визначеному критерію, правила та процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є доступними. ОНП, а також силабуси освітніх компонентів оприлюднено на веб-сайті університету. Вищезазначені слабкі сторони не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання. Проте, їх наявність зумовлює оцінювання ОНП за рівнем В.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

ОНП дає змогу ад'юнктам будувати індивідуальний навчальний план, що відповідає їх науковим інтересам та створює умови для повноцінної підготовки до дослідницької і викладацької діяльності за обраним напрямом дослідження. ОНП містить обов'язкові дисципліни, які забезпечують загальнонаукову та методологічну підготовку. Специфіка дисертаційних досліджень та науково-освітніх інтересів ад'юнктів забезпечуються здебільшого вибірковими дисциплінами (ВБ-1 – ВБ-12 (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p1-011-2021.pdf>)) або інших освітніх програм ЗВО, в обсязі 25% ОПН 2020 р., пов'язаних із тематикою дисертації (відповідно до розділу 6 методичних рекомендацій для здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p17-rec-ad-2.pdf>)). Підготовці до педагогічної та наукової діяльності сприяють передбачені у ОНП 2 види практики (ВБ13-ВБ14), з яких обирається, в залежності від попередньої посади ад'юнкта, педагогічна або науково-дослідна, створюються умови для поглиблення й удосконалення комплексу професійних знань і вмінь, розвитку особистісних і професійних якостей. Основні напрями наукових досліджень ад'юнктів викладені у п. 6 ОНП і відповідають тематиці їхніх робіт. Загальнонаукова підготовка забезпечується ОК1, ОК2, набуття універсальних навичок дослідника – ОК3, ОК4 (наприклад, встановлювати взаємозв'язки між теорією і практикою сучасної освіти і педагогіки, демонструвати успішну науково-пошукову діяльність, застосовувати сучасні ІКТ у науковій діяльності, застосовувати традиційні та творчо впроваджувати сучасні педагогічні технології). Аналіз індивідуальних планів роботи ад'юнктів та спілкування в фокус-групах підтверджують факт формування відповідної до дослідницьких інтересів здобувачів освітньої траєкторії, постійне оновлення змісту освітніх компонентів ОНП з урахуванням побажань та пропозицій стейкхолдерів. Отже, зміст ОНП цілком відповідає науковим інтересам ад'юнктів і формує базу для успішного проведення ними власних наукових досліджень та подальшої професійної діяльності, що підтверджено під час інтерв'ювання роботодавців (зустріч 3). Крім того, відзначається дострокове завершення навчання в ад'юнктурі та достроковий захист дисертацій багатьма здобувачами за ОНП.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

У НУОУ діє практика багатоступеневого розгляду тем наукових досліджень ад'юнктів із залученням потенційних роботодавців, а саме: 1) розгляд тем наукових досліджень ад'юнктів на засіданнях кафедр чи наукової лабораторії із залученням потенційні наукових керівників; 2) затвердження теми на засіданні вченої ради НУОУ; 3) корегування теми наукової роботи у Воєнно-науковому управлінні Генерального штабу ЗСУ та погодження в Департаменті військової освіти і науки МОУ. За рішенням вченої ради науковими керівниками ад'юнктів призначаються НПП, які відповідають вимогам зазначених вище методичних рекомендацій. Під час проведеного інтерв'ювання фокус-груп було повністю підтверджено зазначений алгоритм затвердження тем ад'юнктів (зустрічі 7, 8). Відповідно до розділу 3 методичних рекомендацій для здобувачів ступеня вищої освіти доктора філософії (<https://nuou.org.ua/assets/documents/p17-rec-ad-2.pdf>) науковий керівник має мати наукові публікації, що відповідають тематиці або науковому напрямку дисертації здобувача, серед яких обов'язкова наявність публікацій у збірниках, включених до Scopus, Web of Science (за останні три роки); наукову публікацію, що відповідає тематиці або науковому напрямку дисертації здобувача (за останній рік). Співставлення публікацій наукових керівників та ад'юнктів за тематикою і ключовими словами підтверджує виконання цієї вимоги (додаток 2). Наприклад, ад'юнкт

Скрипнікова В.О., тематика – проблеми освіти, педагогіки, психології, керівник – Осьодло В.І.: навч. посібник «Психологія масових комунікацій», стаття (Scopus) «The Development of Professional Motivation of the Activity Subject under Specific Conditions». Отже, керування чинними документами НУОУ, залучення наукових керівників до формулювання тем дисертаційних досліджень та контроль з боку вченої ради НУОУ забезпечує дотичність тем наукових досліджень ад'юнктів і напрямів досліджень їх наукових керівників.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

НУОУ забезпечує можливість ад'юнктам проведення наукових досліджень та апробації їх результатів. Під час проведення інтерв'ювання у фокус-групах (зустріч 7, 8) було підтверджено наявність та дієвість обов'язкової звітності ад'юнктів на засіданні кафедри (двічі на рік). Протягом навчання ад'юнкти отримують постійну підтримку усіх підрозділів закладу. Зокрема інформаційна підтримка забезпечується бібліотекою, науково-методичним центром організації наукової та науково-технічної діяльності (наукові конференції, семінари, форуми (<https://nuou.org.ua/nauka/confi/>), матеріали науково-дослідних робіт та інші заходи), доступ до наукометричних баз (<https://nuou.org.ua/nauka/dostup-do-baz-ta-resursiv.html>). Матеріальна підтримка полягає в наданні можливості користування навчально-матеріальною базою НУОУ; методична та консультативна підтримка реалізується у вільному користуванні методичними матеріалами, отриманні консультацій наукових керівників, НПП. Для публікації наукових результатів дисертаційних досліджень ад'юнктів НУОУ має сім періодичних видань (<https://nuou.org.ua/nauka/svr/npub/>) в яких публікуються ад'юнкти (Карпенко В. <http://znp-vo.nuou.org.ua/article/view/215954>). У ВВНЗ постійно проводяться наукові конференції (<https://nuou.org.ua/nauka/confi/>) в яких беруть участь ад'юнкти (Наприклад, Скрипнікова В.О <https://nuou.org.ua/assets/documents/zbirnyk-conf-gi-05-11-2020.pdf>, Гришук Ю. <https://nuou.org.ua/assets/documents/Zbirnyk-ADL-2020.pdf>). Отже, НУОУ здійснює всебічне забезпечення можливостей для проведення і апробації результатів наукових досліджень ад'юнктів. Разом з цим, існує необхідність створення внутрішнього репозитарію наукових праць.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

У межах цієї ОНП ЗВО докладає чимало зусиль для залучення здобувачів вищої освіти до міжнародного наукового кола, всіляко сприяє проведенню міжнародних проєктів та залучає до різноманітних конференцій, лекцій та семінарів, які проводять зарубіжні ЗВО та наукові організації. У ЗВО підписана низка угод про співпрацю з різними зарубіжними університетами і науковими установами. Серед країн-представників є Молдова, Угорщина, Литва, Алжир, США, Польща та інші (<https://nuou.org.ua/u/dokumenty/>). Також, для забезпечення постійного розвитку ЗВО у контексті світових тенденцій розвитку вищої освіти, у ЗВО розроблено Положення про інтернаціоналізацію (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-inter.pdf>), мета якого сприяти підвищенню якості вищої освіти, модернізувати і вдосконалювати освітній процес, створювати спільні дослідницькі інфраструктури із закордонними університетами-партнерами, а також сприяти проведенню спільних з зарубіжними колегами наукових проєктів та досліджень. Під час зустрічі зі здобувачами та науковими керівниками, ЕГ повідомили, що здобувачі вищої освіти за цією ОНП мають можливість брати участь у міжнародних проєктах від Erasmus+ та NATO Deep.

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Аналіз публікацій наукових керівників ад'юнктів засвідчив їх активну науково-дослідну діяльність (посилання на профілі науковців подано в додатку 2). Усі дисертаційні дослідження виконуються в межах науково-дослідних робіт кафедр НУОУ (Напр. Гришук Ю.В. в межах НДР шифр «Перевірка-Т», Беліков І.О. – Шифр «Планшет-ФП», шифр «Наполегливість», Карпенюк В.С. – шифр «Лідерство») (зустріч 7, 8), у яких беруть участь наукові керівники. Наприклад Гришук Ю.В. разом з науковим керівником Крикун В.Д. бере участь в науково-дослідній роботі «Розроблення методики підготовки фахівців з мовного тестування в системі дистанційного навчання ЗСУ», що корелюється з темою дисертаційного дослідження «Розвиток діагностичної компетентності викладачів іноземних мов ВВНЗ із використанням інформаційно-комунікаційних технологій» (зустріч 7). Це свідчить про практичне впровадження результатів наукових досліджень. В ході виконання та після завершення науково-дослідних робіт здійснюється регулярне опублікування отриманих результатів, зокрема у наукових статтях фахових видань України та міжнародних виданнях, які індексуються наукометричними базами. Існує практика спільних наукових публікацій (наприклад: Ягупов В.В., Беліков І.О. Organizational competence of specialists in physical culture and sports of the Armed Forces of Ukraine: concept, content and structure. Role of scienc and Education for sustainable development / Monograph. Edited by Magdalena Wierzbik-Strońska and Iryna Ostapolets. Publishing House of University of Technology, Katowice 2021. p. 682-690).

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Питанню дотримання академічної доброчесності ЗВО приділяє значну увагу. ЕГ ознайомила з Положенням про академічну доброчесність (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-aka-dobro.pdf>), Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових, навчально-методичних працях, що розробляються у ЗВО (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-academ-plagiat.pdf>), а також Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://nuou.org.ua/assets/documents/edu-act-quality.pdf>), в яких порушуються ці питання. У документах не тільки розтлумачуються види академічної недоброчесності, а й представлений чіткий механізм боротьби з ними. До того ж, ЗВО демонструє свою чітку позицію щодо попередження будь-яких подібних проявів. Попередження порушень академічної доброчесності в академічному середовищі ЗВО здійснюються його структурними підрозділами за допомогою проведення комплексу профілактичних заходів. Також майже у кожному підрозділі діє постійна комісія, яка займається цими питаннями. У разі виявлення порушень начальники інститутів, центрів та кафедр можуть призначати такі види академічної відповідальності для здобувачів вищої освіти: повторне проходження відповідного освітнього компонента ОНП, повторне виконання певного типу роботи, проведення додаткової перевірки інших робіт, автором яких є порушник та ін. На жаль, у ЗВО немає єдиної бази перевірки робіт на плагіат, тому на місцях створені постійно діючі комісії, які займаються перевіркою робіт та визначення їх ступеню унікальності. Для цього відповідальна особа перевіряє науковий текст мінімум двома доступними електронними програмами, після чого пише висновок. ЕГ проінформували, що адміністрація НУОУ виділила гроші для закупівлі програми для перевірки наукової роботи здобувачів та НПП. Наразі ведуться перемовини з розробниками системи Unichesk про її закупівлю. У випадках виявлення ознак академічного плагіату в опублікованих працях, особа, яка виявила його, зобов'язана письмово повідомити про це заступника начальника НУОУ з навчальної роботи. Відповідно до Положення про академічну доброчесність (<https://nuou.org.ua/assets/documents/polo-aka-dobro.pdf>) науково-педагогічному співробітнику можуть оголосити догану, відсторонити від виконання обов'язків наукового керівника; виключити з «Реєстру тингу науково-педагогічних (наукових) працівників» або нарахувати штрафні бали; виключити зі складу Методичної ради, Вченої ради університету (інституту), Науково-технічної ради, його дорадчих і робочих органів або обмежити права на участь у роботі таких органів на певний термін; відмовити у розгляді питання щодо присвоєння наукового звання, кваліфікаційної категорії. Також під час опитування фокус-групи учасників освітнього процесу ЕГ з'ясовано, що будь-яких порушень академічної доброчесності серед здобувачів чи НПП за ОНП виявлено не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Сильні сторони: НУОУ забезпечує ефективну процедуру підбору кандидатів до вступу в ад'юнктуру, призначення їм висококваліфікованих наукових керівників (більшість з них – доктори наук), погодження тем дисертаційних досліджень із роботодавцями, апробацію та впровадження результатів досліджень здобувачів в практику; здобувачі активно публікуються у наукових фахових виданнях, які входять до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science; у НУОУ налагоджена тісна співпраця з зарубіжними університетами та провідними науковими організаціями у питаннях вищої освіти і науки; у ЗВО розроблена чітка система боротьби з будь-якими проявами порушення академічної доброчесності, що регулюється значною низкою документів; Позитивна практика: дострокове завершення і захист багатьма здобувачами своїх дисертацій, що дає можливість значної економії державних коштів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Слабкі сторони: відсутність централізованого програмного забезпечення для виявлення плагіату у текстах наукових робіт; необхідність створення репозиторію наукових праць НПП та ад'юнктів; Рекомендації: пришвидшити закупівлю програмного забезпечення Unichesk задля можливості централізованої перевірки наукових робіт на виявлення проявів порушення академічної доброчесності; створити внутрішній репозиторій наукових праць НПП та здобувачів освіти.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Зважаючи на велику кількість сильних сторін ОНП (чітка система вступу до ад'юнктури і супроводження ад'юнкта; забезпечення активної публікації здобувачами наукових статей у виданнях, які входять до Scopus та Web of Science; чітка система боротьби з порушеннями академічної доброчесності, наявність позитивної практики дострокового завершення ад'юнктури здобувачами, а також певні слабкі сторони (відсутність централізованої системи перевірки на плагіат та необхідність створення репозиторію наукових праць), ЕГ дійшла висновку, що ОНП загалом відповідає визначеному критерію (рівень В). Вищезазначені слабкі сторони не є суттєвими і не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

Немає

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	В

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Додаток_1.pdf	Q4br/uHJHLHWfVhdMYXw/44xOJcV3DBsmnw8IugiP7Q=
Додаток	Додаток_2.pdf	pJma/VGLxqIP5z6B5TBOvy5UaiO6KLzFhCjJyS+2Hao=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Лагодинський Олександр Сергійович

Члени експертної групи

Литвинов Андрій Сергійович

Назаренко Олександра Євгеніївна